

ಕರಾವಂಜಿ

Karavanji

ಜೂಲೈ

೧೯೬೨

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀಲಿ ರಾ. ಪಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ್

ಶ್ರೀಲಿ ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಶ್ರೀಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸು

ಶ್ರೀಲಿ ಕೇಶ

ಶ್ರೀಲಿ ಕವಿಕುಲಲಾಸು

ಶ್ರೀಲಿ ರಾಮಿ

ಶ್ರೀಲಿ ಹಾ. ರಾ.

ಶ್ರೀಲಿ ಪ್ರಸಾದ್

ಶ್ರೀಲಿ ಹಾ. ನೈ. ಸೂರಿ

ಅಕ್ಕಾದಿ, ಅಕ್ಕಾದಿ.

ಬಿಡಿಪ್ರತಿ

ಕವಲನಾಲ್ಕು

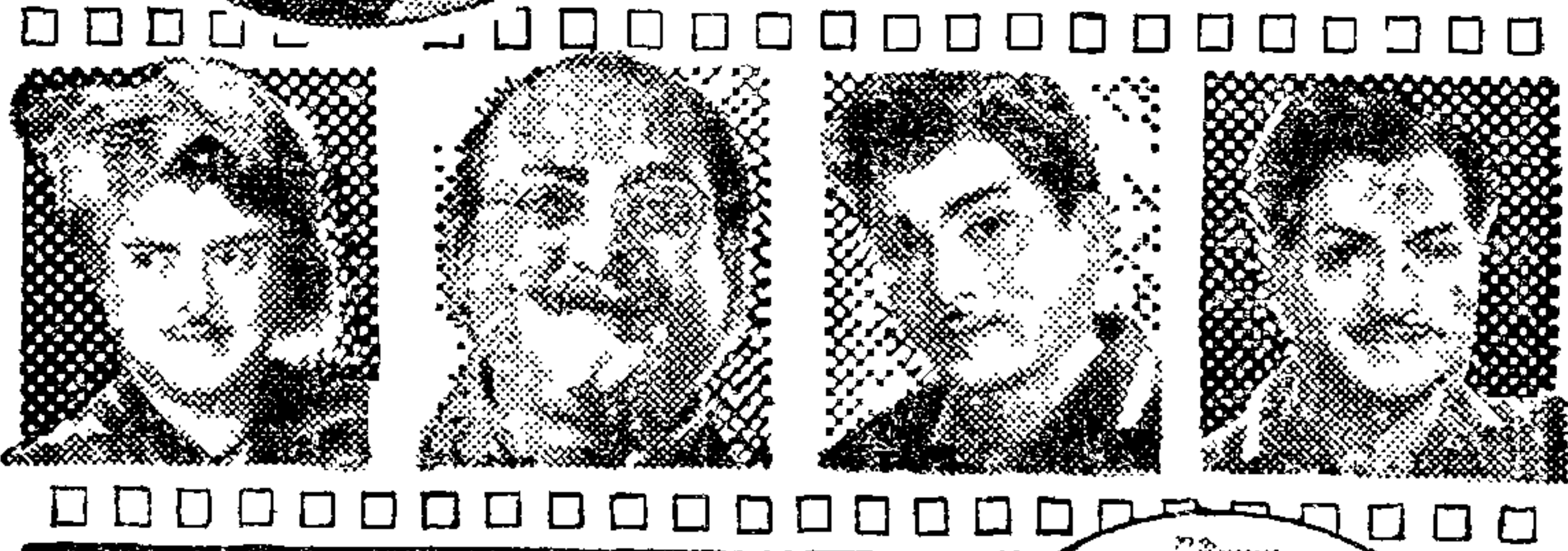
೩೪ನೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ನೋಡುವ ಪ್ರತಿನಿಮಿಷವೂ
ನಕ್ಕು ನಗಿಸುವ ರಸನಿಮಿಷ!

ವಿಜಯ ರವರ...

ಗುಂಡಮು
ಕಥೆ (ತಲುಗು)
ನಿರ್ದೇಶನ...ಕೆ.ಕಾಮೇಶ್ವರರಾವ್

ವಿಜಯ ರವರ...

ಮನಿದನಾ
ಮಾರವಿಲ್
(ತಮಿಳು)
ನಿರ್ದೇಶನ...ಚಕ್ರಪಾಣಿ

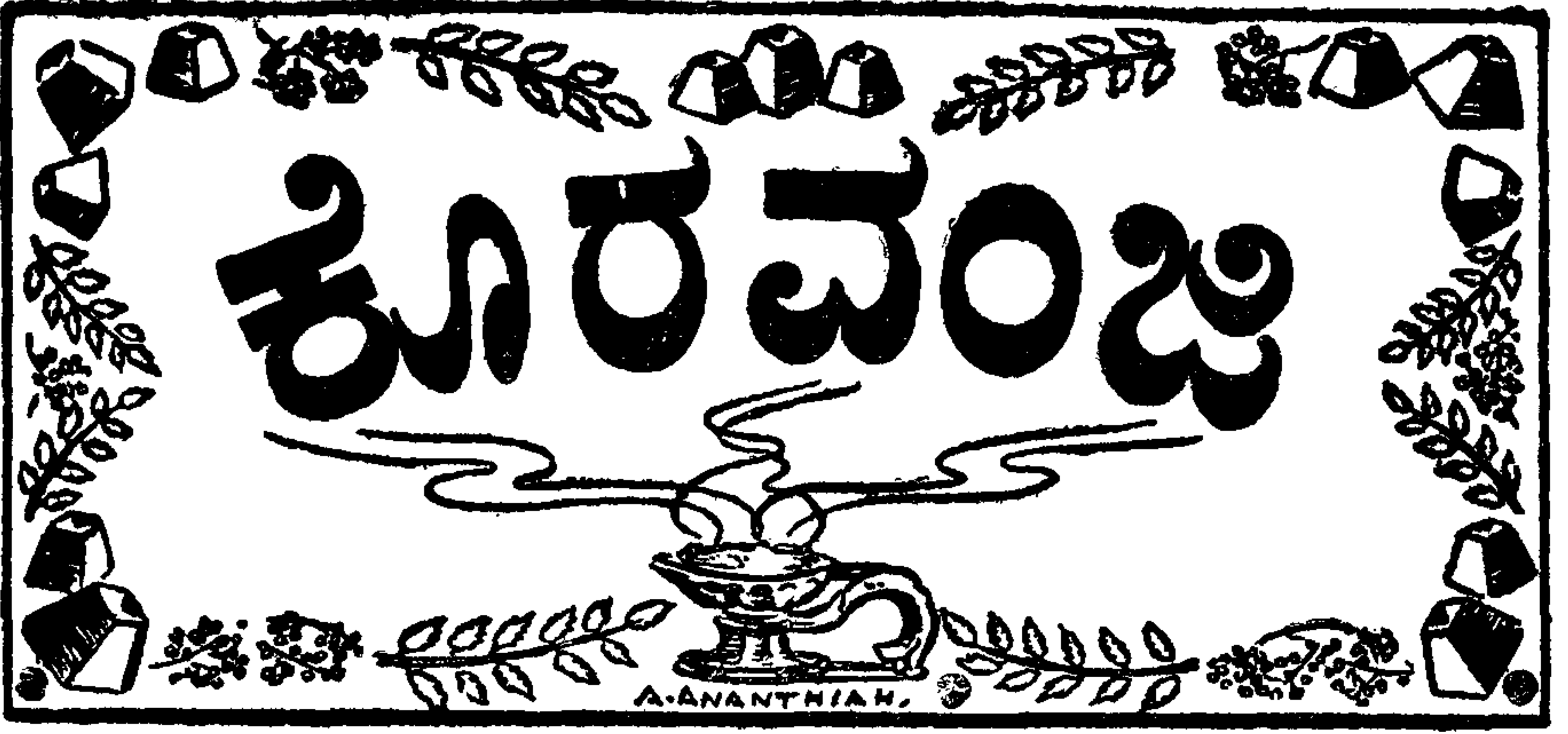

ನಿರ್ಮಾಪಕರು... ನಾಗರೇಡ್ಡಿ ಚಕ್ರಪಾಣಿ

ಇದ್ದು

W.P.C Release

ಕಟಕ

ಸಂಪುಟ ೨೧

ಜುಲೈ ೧೯೬೨

ಸಂಚಿಕೆ ೪

★ ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು ★

“Aid India Club” ಇನ ಹೆಸರನ್ನು

“Aid Pakistan Club” ಅಂತ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿಲ್ಲವಂತೆ.

* * * *

ತಿಂಡಿ ತಿಂದಮೇಲೆ ತೂಕಡಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರ. ವೈದ್ಯನ ಹೇಳಿಕೆ

—ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ! ಜತೆಯೋನು ಮೊದಲು ಎದ್ದು ಹೊರಟು ಹೋದರೆ, ಆಮೇಲೆ ನಾವು ದುಡ್ಡು ಪೀಕಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.

* * * *

ಮಾಮೂಲುಪೇಟೆ ಮೊದಲ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಾವಿರ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

—ಅಲ್ಲಾ ! ಮಾಮೂಲು ವಸೂಲುಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾದರಾ !! ಅಬ್ಬಾ !!

* * * *

“ಪಾನನಿರೋಧ ನೀತಿಯನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆ. ಆಗ ನಿಮಗೆ Mig ತರಹಾದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ”

—ಎಂದು ಸ್ಯಾಟ್ಲೆಂಡಿನ ಪಾನ ಸಹಕಾರಸಂಸ್ಥೆಯು ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

ರಾಜೀವಪುರದಲ್ಲಿ ಶತಾಂಶ ೯೯ ರಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಓದು ಬರಹ ಬರುಲ್ಲವಂತೆ.
—ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಡು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರಂತೆ.

* * * *

ಮದುವೆಗೆ ಅಂತ ದಿಬ್ಬಣ ತೆರಳೋವಾಗ ಭಂಡಿಬಾಗಿನ ತುಂಬಿಕೊಂಡು
ಎರಡೆತ್ತಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗಾಡೀಲಿ ಬೀಗರ ಹಾಡುಗಳನ್ನ ಹೇಳುತ್ತಾ ಸುಖವಾಗಿ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎಂದು ರಂಗಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು.

— ಮದುವೆಗೆ ಅಂತ ಈಗ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟರೆ ಸುಖ ಏನುಬಂತು ? ಮದುವೆ
ಮನೇನ ತಲಪುತ್ತೀವಿ ಅಂತ ಭರವಸೆ ಏನುಂಟು ?

* * * *

ಕೆಲವು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂಗಳನ್ನು ಚೀಣೀಯರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರಂತೆ.
—ಅಂದಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಸಿದ್ಧತೆಮಾಡ್ತಾ ಇದಾರೆ ಅಂತ ಖಂಡಿತ ! ನಾವೂ
ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಹಿಡೀಬೇಕು.

* * * *

ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ “ ಬಿರುದು ”ಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿ ಸುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.
—ಅದಕ್ಕೇ ನಮ್ಮೂರಿನ “ ಬಿರುದಿ ”ಗರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋದೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ
ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

* * * *

ಮೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕೋ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿ ನಾಯನ್ನು
ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಕಬಹುದಂತೆ.

—ಅಂದರೆ ಒಂದು ಜಾತಿ ನಾಯಿ ಬೊಗಳೋ ಅವನ್ನು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು
ಬೊಗಳ್ತಾರೆ ಅಂತಲೇ ?

* * * *

ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಹೋಟಲಿನವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ.
— ದೋಸೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ತೂತುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ
ದ್ದಾರಂತೆ.

* * * *

ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವೇಟೀಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಂಬಿ ಸೇರಿತ್ತು ಗೊತ್ತೆ ?
—ಯಾತಕ್ಕೆ ಅಂತ ಇವತ್ತು ತಿಳಿತು. ಶಿವಾಜಿಗಣೇಶನ್ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ
ಅಂತ ಯಾರೋ ಸುಳ್ಳು ಸಮಾಚಾರಾನ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರಂತೆ !

=====

ಇದು ಕೇಳಿದ್ದಿರಾ?

ಚಿಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಅರಮನೆಯ ದುರಸ್ತನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಸುಣ್ಣಕಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು.

ಒಡೆಯರಿಗೆ ಪುಸ್ತುಕಭಂಡಾರದ ಮೇಲೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿ. ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆ ಬರದಂತೆ ಅರಿಸಿನ ಸುಣ್ಣದ ಹುಡಿ ಹಾಕಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹೊಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಈ ಭಾಂಡಾರವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ ಎಂದು ಆಣತಿ ಇತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಸಿಂಗಮಯ್ಯನಿಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆತನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸುದ್ದಿಬಂತು. ಯಾತ್ರಾಕಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಒಡೆಯರು ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು.

ಚಾಪೆಯಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದ್ದ ಪುಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಗಮಯ್ಯ ಕಪಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಣೆಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಿಸಿಲುಗಾಲ ಗಾಳಿ ಸಾಲದು. ಬೆವರುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅರಮನೆಯ ಖಾಸಾನಾಯಿ ಬಂದು ಸಿಂಗಮಯ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಆಟವಾಡುಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಸೋತು ಸಿಂಗಮಯ್ಯ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬರಲು ಹೊರಗೆ ಹೋದ.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ಚಾಪೆಯೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಪುಸ್ತುಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿದ್ದುವು.

ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಖಾಸಾನಾಯಿ ಭಂಗಂತಹಾರಿ ಬಂತು. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧಡೂತಿ ವಾಲೆಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹಾರಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ನಾಯಿಯ ತಲೆಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಸಿಂಗಮಯ್ಯ ಎಸೆದ.

ಕೋಣೆ ಒಳಗಿಂದ ಅಯ್ಯುಪ್ಪಾ ಎಂಬ ಕೂಗು ಹೊರಬಿತ್ತು. ಹಿಂದೆಯೇ ತಲೆಯನ್ನು ಕೆರೆಯುತ್ತಾ ಚಿಕದೇವರಾಜಒಡೆಯರು ಬಂದರು. ಈ ಪಾದುಕಾ ಸಹಸ್ರ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಬಡಿದು ಹೀಗಾದರೂ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲಿ ಅಂದ ಒಗೆದೆಯಾ ಸಿಂಗಮಯ್ಯ ಎಂದು ನಕ್ಕರು.

“ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ದಿನಾಗಲೂ ಮೂರು ಸರ್ತಿ ಸ್ನಾನಮಾಡ್ಬೇಕು ”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

“ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಾಚಿಕೊಂಡು ರೇಷ್ಮೆ ತರಹಾ ನವಿರು ಮಾಡಿಕೊಬ್ಬೇಕು ಜಡೇನ.

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

“ ದಿನಾಗಲೂ ಉಗುರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಬ್ಬೇಕು ”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

“ ಮಣದೀಪ ಸಾಕು ಅಂತ ಮನೇನ ಗುಹೆ ತರಹ ಮಾಡಕೂಡದು ”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

“ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನ ಪುಡುಚಿಕೊಳ್ಳೋದು ಪುಡುಚಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಬಿಡದೆ ಇರೋದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು ”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ತಂದರೆ ಜೇನು ತುಪ್ಪ ಹಾಕೊಂಡು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ತಿನ್ನ ಬಾರದು.”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

ಕರಡಿ ಕುಣಿತ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹಠಹಿಡಿಯಬಾರದು ”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

“ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅಮ್ಮನೆದುರಿಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಪಥಮಾಡ್ತೀಯಾ ”

ಆಗಲಿ ಅಂದ್ರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಗೊಂಡು ಮೇಲೇನೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಜಾಂಬು ವತೀನ ಮದುವೆಯಾದದ್ದು.

ಎಂದು ಕೊರವ ಹರಿಕಥೆಮಾಡಿ

“ ನಮ್ಮ ತಿಳಿಗೇಡಿತನ ನೋಡು. ಹಾರಿದ ಸೆರಗಿನ ಹಿಂದೆ ಏನೊಂದೂ ಶರತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಓಡಿಹೋಗ್ತಿವಿ,” ಅಂತ ಮಂಗಳು ನುಡಿದ.

“ ಇದೇನೇ ಹಿಡಿಂಬಿ, ಇಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿ ತೊಟ್ಟಲು ಕಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲೇ
ಅಸಾಯ ಅಲ್ಲವೇನೇ ”

ಎಂದು ಭೀಮಸೇನ ಕಾತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

“ ನೋಡಿ ಅಂದ್ರೆ ನೀವು ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಬರೋದು ಯಾವಾಗಲೋ
ಭಗವಂತನಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ತರಕಾರಿ ತರುಕ್ಕೆ ಅಂತ ನಾನು ಹೋದರೆ, ಮಸಲಾ
ಮಗು ತೊಟ್ಟಿಲಿಂದ ಬಿದ್ದರೆ ; ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಲು ಕಟ್ಟಿದರೆತಾನೆ ಶಬ್ದ ದೊಡ್ಡ
ದಾಗಿ ಆಗಿ ನಂಗೆ ಕೇಳಿಸೋದು.” ಎಂದಳು ಹಿಡಿಂಬಿ.

“ ಅಯ್ಯೋ ! ರಾಕ್ಷಸಿ ” ಅಂತ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಭೀಮ.

* * * *

ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅಂತ ಬಂದೋರು ಏನೇನು ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಟ್ಟರು ಗೊತ್ತೆ
ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮಾರನೆದಿನ ಬಂದಾಗ.

ನಂಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ನನ್ನನ್ನೇನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದೀಯಾ
ಎಂದು ಸಹಸಾರಿ ಸರೋಜ ಕೇಳಿದಳು

ನೋಡು ಅಂತ ಕೈ ಚೀಲತೆಗೆದು ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ತೋರಿಸಿದಳು ಒಂದು, ನಾಗ
ಮುರಿಗೆ ತೋಳಿಗೆ, ಎರಡು, ನಾಗರಮುಡಿ ಹೆರಳಿಗೆ ; ಮೂರು, ಹೊಸ ಮಾದರಿ
ಹಾವುಗೆ ಕಾಲಿಗೆ ; ನಾಲ್ಕು, ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಡಾಬು ಎಂದು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ
ತೋರಿಸಿದಳು.

“ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಧಾರಾಳವಂತರೇನೇ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗೋರು ” ಎಂದು
ಸರೋಜ ಅಚ್ಚರಿಪಟ್ಟು.

ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

“ ಧಾರಾಳತನ ಏನು ಬಂತು, ಲೊಟ್ಟಿ ” ಎಂದು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುರಿದು ಮುಂದು
ವರಿಸಿದಳು “ ಅವರ ಹೆಸರು ಕಳಿಂಗ ನಾಗರಾಜರು ಅಂತ ಮೂರನೆ ಮದುವೆಯಂತೆ
ಎರಡು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿವೆಯಂತೆ. ನಮ್ಮಪ್ಪನ್ನ ಕಚ್ಚಿ ಸನ್ನಿಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.”

“ ಹೆದರಬೇಡ ಕಾಮು ಇದನ್ನು ದೂರ ಓಡಿಸೋ ನಾಗಧಾಳಿಸೊಪ್ಪು ಎಲ್ಲಿದೆ
ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಈಗ ಕ್ಯಾಂಟೀನಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಬಾ ಎಂದು ಸರೋಜ
ಹೇಳಿದಳಂತೆ.

=====

ಅಷ್ಟ ಶಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರು

ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವರು ರಾಮರಾಯರು. ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ತಮಿಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿರುದು ದಯಪಾಲಿಸಿದಾಗ, ಆ ಉರಿನವರು “ಬದ್ಮಾ ಶ್ರೀ” ರಾಮರಾಯರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದರು.

ಅಂಥ ಶಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರು ನನಗೆ ಪರಿಚಯ ಪತ್ರ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೆಲಸ ಖಂಡಿತ ಅಂತ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅವರೂ ದಯೆ ತೋರಿ ಬರೆದುಕೊಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು. ನಾಲ್ಕು ಪಂಜ್ಜಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು ಪೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಶಾಯಿಮುಗಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು ಕುಲುಕಿದರೂ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನಿಬ್ಬಿನ ಬಳಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ “ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಯ್ಯಾ! ಶಾಯಿ ತುಂಬಿ ಬರೆದುಕೊಡ್ತೀನಿ” ಅಂದರು.

ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಫಾಂಟನ್ ಪೆನ್ನನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಶಾಯಿಯ ಶೀಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿರಟೆ ಬಿಚ್ಚಲು ತಿರುಗಿಸಿದರು. ಹಲ್ಲು ಹಲ್ಲು ಕಚ್ಚಿದರು ತಿರುಗಿಸಿದರು. ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ ಆ ಶೀಷೆ. ನಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲೆ ಸಾರ್ ಎಂದೆ. ಛೀ! ಛೀ ಬೆರಳು ಜಾರುತ್ತಾ ಇದೆ. ತವರದ ಮುಚ್ಚಳ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದು ಗಾಜಿಗೆ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಸಾರಾಗಿ ತೆಗ್ಗಿಬೇಕು ಎಂದು ಜಟ್ಟಂತ ತಿರುಗಿಸಿದರು ಮುಚ್ಚಳ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದರೊಳಗೆ ಶೀಷೆಯ ಬಾಯಿಯ ಗಾಜೂ ಇತ್ತು. ಶೀಷೆಯ ಕತ್ತೇ ಮುರಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರ ಷರಟಿನ ಮೇಲೆ ಅಪ್ರಿಕಾ ಭೂಪಟ ಕಪ್ಪು ಶಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳು ತಿದಿ ಒತ್ತಿದ ಹಾಗೆ ಬುಸುಗುಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಫಾಂಟನ್ ಪೆನ್ನನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಗಾಂಧೀವನನ್ನು ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಅದರ ತಲೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದರು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಅದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂತು. “ಪಿವೆಟ್ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೋ” ಅದರೂ ಶಾಯಿ ತುಂಬಬೇಕು, ಕಂಠವಿಲ್ಲದ ಶೀಷೆಯಿಂದ. ತಡೀ ಅಂತ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಮದುವೆ ಕರೆಯೋಲೆಯೊಂದನ್ನು

ತೆಗೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಫನಲ್ ಅಂದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅಂತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕರೀತಾ ಇದ್ದರು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಫನಲನ್ನಿನ ಅಗ್ರವನ್ನು ಹರಿದರು ವೆನ್ನಿನ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟರು. ಶಾಯಿನ ಶೀಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಶಾಯಿಯನ್ನು ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಸುರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸೆಕೆಂಡುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಹದ ಮಳೆಬಿದ್ದಹಾಗೆ ಒಂದು ಚಮಚದಷ್ಟು ಶಾಯಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಎರಡನೆ ಸಲ ಶೀಷೆಯನ್ನು ಹಗೂರಾಗಿ ಬಗ್ಗಿಸಿದಾಗ, ಮುಂಗಾರುಮಳೆ ಆಗುಂಬೇರಿ ಬಿದ್ದಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತದ ತುಂಬ ಶಾಯಿತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಭಾರದಿಂದ ವಾಲಿತು. ಶಾಯಿಯೆಲ್ಲಾ ಎಡಗೈ ಮೇಲಿಂದ ತೋಳಿನ ತನಕ ನರಕದಲ್ಲಿರೋ ಕಪ್ಪುನದಿ ತರಹಾ ಹರಿದು ಅವರ ಕೊಂಕುಳತನಕ ಬಂತು.

ಶಾಯಿನ ಶೀಷೇನ ಕೆಳಗಿಟ್ಟರು. ಫೌಂಟನ್‌ವೆನ್ನಿನ ಒಡಲನ್ನು ಬೂದಿ ತಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಬಿಸಾಡಿದರು. ಷರಟನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಎದೆಯಮೇಲಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಕೂದಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪಾಗಿ ಒದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಶಾಯಿ ಜೆಲ್ಲಿತ್ತು ಅಂತ ನಾನು ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಂಕುಳನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಕೈಯೆಲ್ಲಾ ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ಕಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

ಒಂದು ನಿಮಿಷ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಾ. ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಹತ್ತಿರ ಪರಿಚಯ ಪತ್ರ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಡ್ತೀನಿ. ಈಗ ಸ್ನಾನಮಾಡ್ತೀನಿ, ಸಜೇಲಸ್ನಾನಮಾಡ್ತೀನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಅಷ್ಟು ಶಹಣೆ ಇಂಜಿನಿಯರು ಫೌಂಟನ್‌ವೆನ್ನಿಗೆ ಶಾಯಿ ತುಂಬಲು ಆಶಕ್ತರು. ಅದರೆ ಅಣಕಟ್ಟು ತುಂಬಾ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತೋಬಾ ತೋಬಾ ಇವರ ಹಾಗೇ ನಾನು ಆಗ್ತೀನಲ್ಲ ಅಂತ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

—ಕುಮಾರ

ಒಂಟೆ ಸೀನು ಬಂದರೆ ನೂರು ವರ್ಷ
ಎರಡು ಸೀನು ಬಂದರೆ ವಜ್ರಾಯಸ್ಸು
ಮೂರು ಸೀನು ಬಂದರೆ ರಷ್ಯಾದವನ ಹೆಸರು !!

* * * *

ರಾಜುಲು ಬಂದಾ

ಮತ್ತೆ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. 'ಸರ್, ನಾನು ಹೋಗಿ ಏನುಮಾಡಲಿ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ'

'ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲಯ್ಯಾ. ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿರು'

ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. 'ಶ್ರೀಯುತರು ಬರಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಚ್ಚರಿಕೆ' ಎಂದು. ಅಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ನನ್ನನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರು.

'ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿ, ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಟೀಬಲಿನಿಂದ ಟೀಬಲಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಹಾಕಲು ಚಪ್ರಾಸಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಡುವ ಲೆಕ್ಕ ಕಳೆಯುವ ಲೆಕ್ಕ ನಮಗೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಭಾರೀ ದೊಂಬಿ ನಡೆದು ವಾತಾವರಣ ಕಲಕಿದೆ.

ಬಿಸಿಲು, ಬಲುಕೆಟ್ಟ. ಬೆನ್ನುತುಂಬಾ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೆತ್ತಿವೆ.'

ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಬರೆದೆ.

'ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅಂತರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಾಜಕಾರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿದ್ದೇನೆ. ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬೊಬ್ಬೆಗಳು ಎಳಬೇಕೆಂದು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ'

ನನ್ನ ಆಪ್ತಮಿತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದ. 'ಮೊನ್ನೆ ಗುಂತಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಏನೆಂದು ಅವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಕಸುಬು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲಾರೆ'

ನಾನು ಬರೆದೆ 'ಏನದು?'

ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು 'ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಇಬ್ಬರು ರಸ ರಸವಾದ ಹುಡುಗಿಯರು ಓಡಿ ಹೋಗು

ತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನೀನವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಶಕಾರನಂತೆ ಓಡುತ್ತಾ ಹೊರಟಿದ್ದೆಯಂತೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೇ ನಾಲ್ಕಾರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಎದುರುಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದವಂತೆ. ಆ ಹುಡುಗಿಯರು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಓಡಿಬಂದರಂತೆ. ನೀನು ಮತ್ತೆ ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಓಡಿಬಂದೆಯಂತೆ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಮಗ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಲಿ ಅಂತ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ನೀನು ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲಾ.'

ಉತ್ತರ ಬರೆದೆ ' ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯೂ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅಳಬೇಡಮ್ಮಾ ನಾನು ' ಜೂಟ್ 'ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟೇ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಬರೆದೆ.

ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ B. T. S. ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಯುವುದರಲ್ಲೇ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಹಾಳು. ಇನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, Love ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಿಡುವೆಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲದೇ ನಾನಿನ್ನೂ ಪುಟ್ಟು ಹುಡುಗ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದೇ ವರ್ಷ. ' No girl has ever held an attraction for me '

ಈ ಕಾಗದ ರಾಯಚೂರನ್ನು ತಲುಪಿರಬಹುದಾದ ದಿನದ ಮರುದಿನವೇ ರಾಯಚೂರನ್ನು ನಾನೂ ತಲುಪಿದೆ.

ಸ್ಟೇಷನ್ ಬುಕ್ ಸ್ಟಾಲಿನ ನೋಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ತಿಳಿನೀರು ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಾ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥಾ ಬೆಂಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಜೇತೋಹಾರಿ ಯಾದ ವಾತಾವರಣವಿದೆ ಎಂದು ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಸ್ಟಾಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಉರ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ, ಕನ್ನಡ ಕಡಮೆ. ನೈಜಾಂಷಾಹಿಯಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ಹೋದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲವೇ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಆಗ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಬುಕ್ ಸ್ಟಾಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಆಯಾಸ ನೆನಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರ ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮರೆತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಸ್ನಾನ ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇನೆಂಬಕಡೆಗೆ ಗಮನವೇ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಮಿಡಿತ ನಾಲ್ಕು ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಮನ್ಮಥ ತನ್ನಾರು ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಪಂಡಿತರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಇರುವುದು ಐದೇಬಾಣಗಳಲ್ಲಾ ! ಎಂದು. ಅದರೆ ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ಉದಯನನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಸವದತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮನ್ಮಥ ತನ್ನೈದುಬಾಣಗಳನ್ನೂ ಅವನ ಹೃದ

ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವನು ಉದಯನನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಸುದ್ದಿ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಆ ಆರು ಬಾಣಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಎಂಥಾ ಹುಡುಗಿ! ಏನ ಕತೆ! ಆಂ, Simply stunning. ಅವಳು ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯೋ, ಮಾರಾಂಗನೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಬಾಬು ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ Tops ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಪೂನಾ still more topping ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ದೂರದ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಆಗಲಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ 'ಭೂರಿ ಭೂತವೋ' ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳು ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅವಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವಳು Sport and Pastime ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನು ಹೋಗಿ Women and Home ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಅವಳು Field & Track ಕೊಂಡಳು ನಾನು ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು ಇರಲಿ ಎಂದು 'Film fare' ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಆಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಸಂಧಿಸಿದವು.. ನನ್ನ ಕುಕ್ಕೆ ಹೋದವು. ದೃಷ್ಟಿ ಪಾಟವ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಅವಳು.

ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಕೋಣೆದಿ ಹೋನೆ. ಹಂದಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಕೂಗು ಸುತ್ತಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಚ್ಚಂಜಿ ಮುಗಿದು ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿನ್ನೂ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ದೀಪಗಳು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಮಿತ್ರನ ಉಪಚಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆತ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್‌ಗಳ ರಾಶಿ. ಬರೀ Woman and Home ಒಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ Eve's weekly, woman's own magazine, Femina, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದವು. ಅದುದರಿಂದ ಅವನ ತಲೆಯೂ 'ಬರೋಬ್ಬರಿ' ಇಲ್ಲವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ತಡವಾಗಲಿಲ್ಲ.

* * * *

ಸಾಹೇಬರ ಮಾತಿನಂತೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಿಷನ್ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ವಿ, ಮಸ್ಕಿ, ಸಿಂದನೂರುಗಳಿಗೂ ಹೋಗೋಣವೆಂಬ ಐಡಿಯಾ ಬಂತು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಕಳಿಸಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಅವನಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ತಿಳಿದುಬಂದವು. ರಾಜಲು ಬಂಡಾ ಒಂದು ದೊಂಬಿಯೇ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರ ನಿರ್ಬಲತೆಯಿಂದ ಹಾಗಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇ.

ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ. ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಗೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಹೇಡಿತನಕ್ಕೂ ಎಲೈಯಿಲ್ಲ. ನದೀ ನೀರಿನ ಜಗಳ ಆರಂಭವಾಗಿರುವುದೇ ಹಾಗೆ. ನದೀ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಗಳ ಮಾತು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ.

ರಾಜಲು ಬಂಡಾ ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿ ನಾಲೆ ತೋಡಿ ಸೈಫ್ ಗಿಯೆನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳಲು ಹೊರಟರೆ ನೀವು ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟೇರಿ. ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗಿಗೂ ಬಲು ದೂರ. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಡಿ. ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತುರುಕಿದರೂ ಸಹ ಅದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಆಗುವಷ್ಟು ನೋವೂ ಆಗಲಾರದು. ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ 'ಆಪ್ತವಾಕ್ಯ'ವೇ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಮುಖ್ಯ ಆಗರ.

ಈ ನಾಲೆ 87 ಮೈಲಿ ಉದ್ದವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 25 ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರ ಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲೂ ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಈಗ ಆಂಧ್ರದ ವಾದದ ಸಾರಾಂಶ ತಿಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವುದರಿಂದ ರಾಜಲು ಬಂಡಾದಲ್ಲಿರುವ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೂರ್ಖತನ ಮತ್ತು ಕಿಡಿಗೇಡಿತನದ ವಾದ ವಿದ್ವಲ್ಲಿ ಪಾಕೇಸ್ತಾನದ ಕಾಶ್ಮೀರ್ ವಾದ, ಚೀನಾದ ಟಿಬೆಟ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ ಮೊಹನ್ ರೇಖೆಯವಾದ ಎರಡೇ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಈ ವಾದ ಆಂಧ್ರದ ಮುಖ್ಯಕೊಡಿಗೆಯೋ ಏನೋ. ರಾಜಕೀಯದ ಶೆಖೆಯಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ I do not want to commit myself. ಹಾಗೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಈ ವಾದ ಕೃಷ್ಣಾ ಕಾವೇರೀ ನದೀ ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸುಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವೇನೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾದರೆ ನನಗೇನು ?

ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ರಾಜಲು ಬಂಡಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರೀ ವಿವಾದ ವೆದ್ದಿತ್ತು. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಬಿಸಿಲು ಇದ್ದುದರಿಂದ (ಕರ್ಮ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಜನ ಅನ್ಯಾಯಸರರಾಗಿದ್ದರೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ?) ಆಂಧ್ರದವರಿಗೆ 200 ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ್ ನೀರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಸರಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳಾದ ಆಂಧ್ರರು ಸೆಂಟರಿಗೂ, ಮೈಸೂರಿಗೂ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಜಡಿದರು. ಅಳುಪುಳುಕರೂ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠರೂ ಆದ ನಮ್ಮವರು ಹತ್ತುದಿನದ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ದುಡಿದು 150 ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಒದಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರದಾಹ ಇಂಗಲಿಲ್ಲ. ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ಅನುಕೂಲ

ವಾದರೂ ಅವರು ಸಾಕು ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ. 'ಹೋಗ್ಬೋಗ್ರಲೇ ಎಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚೇರಿ' ಎಂದು ನಮ್ಮವರೂ ದಬಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ದೇವರು ನೋಡುವ ತನಕ ನೋಡಿದ. And God said let the Siphon fail and behold the wonder it failed! ಸೈಫ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ, ಫೋನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

‘ ಮೈಸೂರು ಒಪ್ಪಂದ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದೆ ’

‘ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ’

‘ ರಾಜರು ಬಂಡಾ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ’ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ದೂರುಗಳೆದ್ದಿದ್ದವು.

ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇನ್ನೂರು ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ್ ಹರಿಯಲೇ ಬೇಕು ಎಂದರು.

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನದೀನೀರಿನ ವಿವಾದದ ಬಗೆಗೆ ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಂಟಾಯಿತು. ನಾನು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಬಾರಿ ರೈಲ್ವೆ ಬುಕ್ ಸ್ಟಾಲಿಗೆ ಅಲೆದೆ. ಅವಳ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ!

— ಅ. ರಾ. ಸೇ.

“ ನಾವೀಗ ಜೋರಾಗ್ತಾ ಇದೀವಪ್ಪ ಚಳುವಳಿನ ಇವರೆಲ್ಲ ಒಡಿಸಬೇಕು ಅಂತ, ನಿನ್ನೆ ಮಾಡ್ತೊ, ಮೊನ್ನೆ ಮಾಡ್ತೊ, ಈವತ್ತು ರೆಸ್ಕ್, ನಾಳೆ ಮಾಡ್ತೀವೆ.”

—||| ನಿನಗೊಂದು ಆಹುತಿ |||—

—: 0 :—

ಅಕೊ ಆ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಅಂಚಿನಲಿ
ಒಂಟಿಯಾಗಿಹ ಕಂಬದಡಿಯಲ್ಲಿ
ರಂಭೆಯಂತೆ ಬಳುಕುತಿಹಳು ' cross ರೋಡಿನಲಿ ' !
ಮುನಿಯಾವನನ್ನ ಹಿಡಿಯಲೋ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ

“ ನಿಂತು ನೋಡಿ ನಡೆ ” ಹಲಗೆ ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲಿ ?
ಅಯ್ಯೋ ! ' ನಡೆ ' ಎಂಬ ಪದವ ತೆಗೆಯಬಾರದಿತ್ತೆ ?
ನಿಲ್ಲಿ ! ಅದೋ ಆವೇಶದಿಂದ ಬಿಡುತಬರುತಿಹನು
ತುಂಬ ಓಲಾಡುತಿಹ ' Benz ' ಗಾಡಿಯಲಿ ಕುಳಿತು !

“ ಹಾಯ್ ! ಅವನ ನೋಟಕೆ ಸಿಲುಕಿದಳು
ಆ ಕಂಬದಡಿಯರಂಭೆ ?
ಅಮವಾಸ್ಯೆಯ ಕತ್ತಲಲಿ ' Head light ' ಕಂಡನೆ ?
' ಗೇರ ' ಮೇಲಿದ್ದ ಪಾದಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಏರಿತೆ ?

' Steering ವೀಲ ' ಹಿಡಿದ ಹಸ್ತಕೆ ನವೆಯಾಯಿತೆ
.....ಕ್ರೇಚ್.....
ಬಲಬದಿಯ ' ಪುಟ್ ಪಾತಕ್ಕೇರಿತ್ತು ಆ Benz ಗಾಡಿ ;
ಗಾಳಿಪಟವಕೊಂಡು ನಡೆದಿದ್ದ ಬಾಲಕನಮೇಲಿ !

ಶ್ರೀನಿವಾಸು

ತಾವೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಬೆಳೆಯಾಮಲಕಕ್ಕಲದ ತೀಷೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು
ಕೊಂಡರೇನೇ ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗೀಗ ಕ್ಷೌರಿಕರು, ತಲೆಬೋಳಿಸಿತ್ತಾರಂತೆ.

* * * *

ಮುಪ್ಪು ಬಂದರೂ ಆಯಿತು

—: ೦ :—

ಪಟೇಲ್ ಬಚ್ಚಪ್ಪನಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಸಂತೋಷ, ಸುತ್ತಲ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಂದೂ ಆಗುವ ಸಂಭವ ಕಡಿಮೆ.

ಗಟ್ಟುಮುಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೂನು ಎಂಭತ್ತರ ಪ್ರಾಯ ಮುಗಿದಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ನಾಲ್ಕು ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಾಲ್ವರನ್ನೂ ಜೊಜ್ಜಲ ಬಾಣಂತನದಲ್ಲೇ ಮಗು ಸಮೇತ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಅವನನ್ನು “ಚಟ್ಟದ ತೊಡೆ ಪಟೇಲ್” ಅಂತಲೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಧವನು ಅರುವತ್ತಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿಲ್ಲ ಈಗ ಗಂಡುಮಗು ಆಗಿ, ಅದೂ ಬಾಣಂತಿ ಜೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಕೇಳಬೇಕೆ? ಪಟೇಲನ ಸಂತೋಷ. ಊರು ಕೇರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಕ್ಕರೆ ಮೀಠಾಯ್ ಬೆಂಗ್ಲೂರಿಂದ ತರಿಸಿ ಹಂಚಿದ. ಕಲಗಚ್ಚೆಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಲ್ಲಹಾಕಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಸಿದ.

ಏಳನೇ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ಮಗೂನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

* * * *

೯೮ಕ್ಕೆ ಪಟೇಲ ತೋಟ, ತರಿಜಮಾನು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸುತ್ತು ಹೊಡೆ ಕೊಂಡು ಬರ್ತಾ ಇದ್ದ, ವಯಸ್ಸಾಯ್ತು. ಹೊಲಾನ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರಬಾರದು ಎಂದು ತಾನೇ ಪಥ್ಯ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕವಣಿ ಬೀಸಿ ಹೆದರಿಸಿ ಅಟ್ಟುವುದಾಗಲೀ, ಭತ್ತದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪದ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಕುಡುಗೋಲಿಂದ ತುಂಡರಿಸುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅವನಿನ್ನೂ ಚಕ್ ಚಕ್ ಅಂತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟು ಚುರುಕು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಅಷ್ಟು ಹರಿತ ಅವನ ಮನಸ್ಸು. ಆದರೆ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂನೂ ಅವನ ಏಕೈಕ ಮಗ-ತಿಪ್ಪಯ್ಯ ಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿದರೆ ಅಮ್ಮನ್ನ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಜಿರಳೆ ಹರಿದು ಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ಬಟ್ಟೇನೆ ಕಳಚಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಓಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲೋ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದರೆ ಇವ ಮನೆ ಯೊಳಗೆ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ತೊಟ್ಟಿಯ ಕಂಬಾನೆ ಅಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದ-ಮಿಶೇನ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸರ್ತಿ ಬೋಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಇಂತಹ ಉತ್ತರಕುಮಾರ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಾಗ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡನೋ, ನಾನೇನಾದರೂ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಐದನೇ ಹೆಂಡ್ರ ಜತೆಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾ ! ಅದಕ್ಕೇ ಹಿಂಗಾಯ್ತಾ? ಹೀಗೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿ, ಮನೆದೇವತೆ ಬೈಚಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಪೂಜಾರಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಈ ಹೈಕಳನ್ನ ಹೆಂಗೆ ಮುಂದು ತರೋದು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅಮ್ಮನ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ ಕತೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕೂರ್ತಾನೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದ.

ಬೈಚಮ್ಮನ ಪೂಜೇನ ಮೂರು ಕುರಿ ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ, ಪೂಜಾರಿ ಕವಡೆ ಎಸೆದು, ಗೂಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಅಮಾಸ್ಯೆ ದಿನ ಕೇಳಿ, ಪಟೇಲರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ.

“ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಬಲು ಚೆಂದಾಗಿ ಬಾಳೋತಾನೆ. ಬೈಚಮ್ಮನ ಅಂಗೈ ಅವನ ತಲೆಮ್ಯಾಗ ಅದೆ. ನೀವೇನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಬೈಚಮ್ಮನಿಗೆ ಗೂಳೀನ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಅವನನ್ನ ಮನೆಯಾಚೆ ಕಳಿಸಿಬಿಡಿ. ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಎಡೆ ಇಡಿ. ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ರಸ್ತೇಲಿ ಬಿದ್ದಿರಿ” ಎಂದು.

ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಆರುವರ್ಷ ಪಟೇಲರು ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿದರು-ಚಕ್ಕಲಿ ತಿನ್ನು ತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಹಲ್ಲು ಮುರಿದುಬಿತ್ತು “ಹಲ್ಲು ಬೀಳುಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯ್ತು ಕಣೇ” ಹಿಂದಿದ್ದಷ್ಟು ದಿವಸ ಮುಂದಿರೊಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಹೈದ ಏನಾದನೋ ಎರಡು ವರ್ಷ ಆತು ಅವ ಮನೆತಾವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಂತ ಆರುವತ್ತು ವರ್ಷದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆಕೆ ಕೂಡ ನರೆತ ತಲೇನ ಆಡಿಸ್ತಾನೆ ಕೂತಿದ್ದಳು. ಉತ್ತರ ಏನು ಹೇಳಾಳು?

* * * *

ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಧಂಡ ಪಟೇಲರ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂತು. ಹಿಂದೇನೇ ೨೪ ವರ್ಷದ ಭಾರಿ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತ ಆಸಾಮಿಯೊಬ್ಬ ಸಕಲ ಮರ್ಯಾದೆ ಗಳೊಡನೆ ಬಂದ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಅಪ್ಪಾ ಚೆಂದಾಗಿದೀಯಾ ಅಂತ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದ. ಅನ್ನಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೀಯಾ ಅಂತ ಕೂತು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ.

“ಹೈದನಾ! ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನ್ನಾ ಆಟ” ಅಂದಳು ಅಮ್ಮ.

“ಹ್ಲೂ” ಏನ್ನಾ ಇದೆಲ್ಲಾ ಅಂದರು ಪಟೇಲರ.

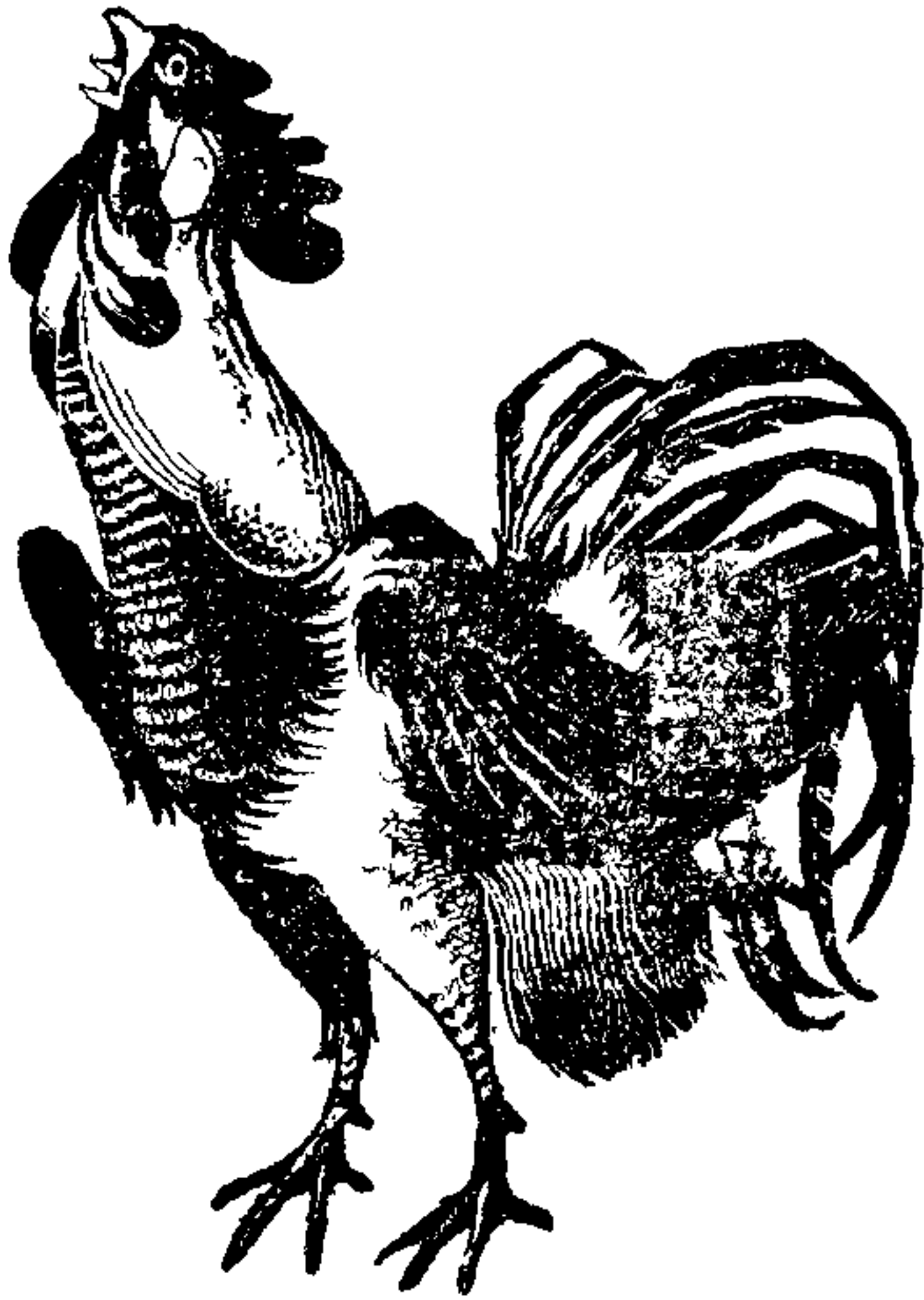
“ಗೂಳಿ ತರಹ ಇರು ಅಂತ ಆಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲ, ಆಗ ನಂಗೆ ಬಹಳ ಭಯ ಆತು ಹತ್ತು ಜನದ ಹಿಂದೇನೆ ಓಡಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದೆ. ಅಮ್ಮಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ ಕತೇನಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಜಾಣ ನೀನು ಅಂದರು.

ಮಾಸೆ ಬಿಡೋ, ರಟ್ಟೆಮಾಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕತೆಗಳನ್ನ ಹೇಳಿದರೆ ಚೆಂದ ಅಂದರು. ಮಾಸೆ ಬಿಟ್ಟು. ಆಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಬಂದರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲು ಅಂದರು" ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಮಗೆ ತಾಕದಿದ್ದರೆ ಎಂದೆ. ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಗೆದ್ದೆ ಜತೆಯೋರ ಜತೇಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರ್ತಿದ್ದೆ ಭಯವೇನೂ ಆಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತರಹ ಮಾಸೆಯೋರು ಇನ್ಯಾರೂ ಇರ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಅಂದ್ರು, ಅದೆ. ಗೃಹಸಚಿವನನ್ನ ಮಾಡೋದಾದರೆ ಸೈ ಎಂದೆ. ಆಗ ಪೋಲೀಸಿನೋರು ಸುತ್ತ ಇದ್ದರೆ ಯಾತರ ಭಯ ನನಗೆ? ಇಂಥಾ ಮಾಸೆಯೋನ್ನ ಇನ್ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಆಬ್ಬಾರಿ ಒಂದೇ? ನೀನೇ ಗೃಹಸಚಿವ ಆಗು ಅಂದರು.

ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಮನೆತಾವ ಬರಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಸೂರಿನ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹಲ್ಲಿ ಲೋಚಗುಟ್ಟಿತು. ಅಮ್ಮನ್ನ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. ಮನೇಲಿ ಬೆಕ್ಕು ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆನ ಕೆಡವಿತು. ಡಮಾರ್ ತಬ್ಬ ಆಯಿತು. ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತಾ ಅವ್ವಾ ಎಂದು ಅಪ್ಪನ್ನ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ.

ಬೈಚಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕುಲ ಕಾಯ್ದೆ ಅಂತ ಪಟೇಲರಿಗೆ ಮಂದಟ್ಟಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮುಪ್ಪು ಬಂದರೂ ಆಯಿತು ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ

ಶೌರಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಒಂದುವಾರ ರಜೆವಡೆದು ಹೋಗುವವಾಡಿಕೆ. ಆ ಒಂದುವಾರ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ಹೇಳತೀರದು. ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿ ಶೌರಿಯಮೇಲೆ ನಾನಿಷ್ಟು ವಾಲ್ಸುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಂತ! ಏಕೆಂದರೆ ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಏನಿದ್ದರೂ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಮೇಲೆ ಏನೇನೂ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ಸಾರಿ ಹೊರಡುವಮುನ್ನ ಶೌರಿ ನನ್ನ ಒಂದು ವಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿಟ್ಟು ನನ್ನ ದಿನಚರಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು, ಚೀಟಿ ಅಂಟಿಸಿದ. ನನ್ನ ಮರುದಿನದ ಮುಂಜಾನೆಯ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಫ್ಲಾಸ್ಕಿ ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ.

“ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಹೊರಡ್ತೀನೆ ಸರ್ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ” ಅಂತ.

“ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಶೌರಿ ? ”

“ ಯಾರಿಲ್ಲ ಸರ್ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕುಂದಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀನೆ ಸರ್ ಸಮುದ್ರದ ಹವದಲ್ಲಿ ಒಂದುವಾರ ಕಳೆಯಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿದೆ ಸರ್. ” ಅಂದ.

“ ಸರಿ ಶೌರಿ ”

“ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಕ್ಕನಮಗ ನನ್ನನ್ನ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ತಾನೆ ಸರ್. ಒಂದುವಾರ ನಾ ಬರೋತನಕ ನೋಡ್ಕೊತಾನೆ ”

“ ಅಕ್ಕನಮಗ ಹೆಸರು ? ”

“ ಮುರಳಿ ಆದರೆ ಟಿಪ್ಪು ಅಂತ ಕರೆದರೆ ಸಾಕು ಸರ್. ಮುಂದಿನ ಬುಧವಾರ ಬಂದು ಬಿಡ್ತೀನೆ ಸರ್ ”

ಅನ್ನುತ್ತಾ ಶೌರಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದ. ಮರುದಿನ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದು ಯಾರೋ ನನ್ನ ಕೋಣೆ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದಾಗ.

“ ಮಾವ ಹೊರಟೋದ್ದು ಸರ್ ” ಅಂದ ಆತ. ನನಗೆ ತಲೆ ನೋವಿದ್ದುದು ಅರಿವಾಯ್ತು.

“ಯಾರದು ? ಯಾರಮಾವ ?” ಅಂದೆ.

“ನಾನು ಸರ್ ಟಿಪ್ಪು. ಶೌರಿ ಮಾವ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋದ್ದು ಸರ್ ”
ಅಂದ.

ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ನನಗೂ ಶೌರಿಗೂ ಆದ ಒಪ್ಪಂದ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಟಿಪ್ಪುನ
ಒಂದು ಬಾರಿ ನೋಡಿದೆ ಗಿಣಿಮೂಗಿನ ಧಡೂತಿ ಚಿಗುರುಮೀಸೆ ಹುಡುಗ

ಫ್ಲಾಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಾಫಿ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದೆ.

“ನಿನಗೆ ಮುರಳಿ ಅಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೇಕೆ ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಇದರಿಂದ ಸರ್” ಅನ್ನುತ್ತಾ ತನ್ನ ಅಂಗಿಯ ಗುಹೆಯಿಂದ ಒಂದು
ರಾಗಮಾಲಿಕೆ ತೆಗೆದ.

“ಬಾರಿಸಬೇಡ” ಅಂದೆ.

“ನಂಗೆ ಈ ರಾಗಮಾಲು ಊದೋದು ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಮ್ಮ
ನಂಗೆ ಮುರಳಿ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು ಸರ್”

“ಸರಿ” ಅಂದೆ.

“ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಅಕಿಲಾಂಡ ಸರ್” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಭುಜ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ.

“ಶೌರಿ ಹೊರಡುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಏನು ಹೇಳಿದ ?”

“ನಂಗೆ ಮೂರು ದಿನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಸರ್. ನಿಮ್ಮ ತ್ರ
ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸೋದು ಏನೇನು ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ
ಸರ್.”

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಮುಗಿಸಿ ವಿವಿಧಭಾರತಿ ಕೇಳಿ ಮಲಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಗೀತ
ಶುರು ಆಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎದ್ದೆ.

“ಶೌರೀ” ಅಂತ ಕೂಗಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪು ಬಂದ.

“ಟೀ ಆಗಿದೆಯೇ ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಕಾಫಿ ಸರ್ ನನಗೆ ಟೀ ಕುಡಿದರೆ ಪಿತ್ಥ ಆಗುತ್ತೆ ಸರ್.”

ಅನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿ, ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಖಾರದ ಗೇರುಬೀಜ
ತಂದಿಟ್ಟ.

ವಿವಿಧ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ “ಅಮರಾ ಮಧುರಾ ಪ್ರೇಮ” ಹಾಡು ಕೇಳಿಬಂತು. ತಕ್ಷಣ ಟಿಪ್ಪು ತನ್ನ ಮೂರಳಿ ತೆಗೆದು ಬಾಯಿಗಿರಿಸಿ “ಅಮರಾ ಮಧುರಾ ಪ್ರೇಮ” ಬಾರಿಸತೊಡಗಿದ. ಕಾಫಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಟ್ಟೆಧರಿಸಿ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘದಕಡೆ ಹೊರಟ. ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಏಕೋ ಏನೋ ನಾಣಿಯ ನೆನಪಾಯ್ತು. ನಾಣಿ ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರಬಹುದು ಕಲ್ಲೂರಿನ ಕಪ್ಪೆಶೋಧಕ. ಶೌರಿ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನೇಕೆ ಒಂದುಸಾರಿ ನಾಣಿಯ ಹೊಸ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಯಾಗಿರ ಬಾರದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮನೆಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಬಲಿತು ನಿರ್ಧಾರವೂ ಆಯ್ತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಊಟಮುಗಿಸಿ, ಓಪೆಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ನಾನು, ಟಿಪ್ಪು, ಟೀ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಲೂರು ಸೇರಿದೆವು.

“ಈ ಊರು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಸರ್” ಅಂದ ಟಿಪ್ಪು

“ಹೇಗಪ್ಪ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಈ ಊರಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಅಂತ.

ಇದ್ದಾರೆ ಸರ್ ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮೂರಿಂದ ಎರಡು ಕಪ್ಪೆಮರಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಸರ್.”

“ಯಾವೂರು ನಿಂದು?”

“ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟಿ ಹತ್ರ ಸರ್. ಅದರ ನಾನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕಪ್ಪೆಮರಿ ಕಪ್ಪೆಮರಿ ಅಲ್ಲ ಸರ್. ಹೆಂಟಿ ಗೊದ್ದದ್ದು ಅಂತ ನನ್ನ ಮಾವ ಹೇಳಿದರು ಸರ್.”

“ಶೌರಿಯೆ?”

“ಅಲ್ಲ ಸರ್ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟಿ ಅಖಿಲಾಂಡಯ್ಯ ಸರ್”

ಶೌರಿಯ ಸಂಭಂದೀಕರ ವಿಚಾರ, ನನಗೆ ತಲೆನೋವು ತರುವರೀತಿ ಕಂಡಿತು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ಹಾಗೂ ನಾಣಿಯ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೂ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಓಪೆಲ್ಲಿನ ಕಹಳೆ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಧರರಾಯರು, ನಳಿನಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

“ನಮಸ್ಕಾರ” ಅಂದೆ.

“ನಮಸ್ಕಾರ ಯಾರು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ....”

ನಾನು ನಾಣಿಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಪಾಂಡು ಅಂದೆ.

“ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅನ್ನಿ. ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಐ ಹೇಟ್! (I Hate!) ನೀವು ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ್ ಅಲ್ವಿ? ಬನ್ನಿ”

ಅನ್ನುತ್ತಾ ದಾರಿತೋರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಧರರಾಯರು ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ನಾನೂ ಟಿಪ್ಪು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆವು. ನಾಣಿಯ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ.

“ನಳಿನೀ, ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು ಬಂದಿ ದ್ವಾರಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ”

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದರು.

“ಅಕಿ ಲಾಂಡಯ್ಯ” ಅಂದ ಟಿಪ್ಪು.

“ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ” ಅಖಿಲಾಂಡಯ್ಯನಿಗೆ ನೀನೇನಾಗಬೇಕಯ್ಯ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದರು.

“ಅವರು ನನ್ನ ಮಾವ ಸರ್” ಅಂದ ಟಿಪ್ಪು.

“ಅದೇನಯ್ಯ, ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಮಾವನ ಹೆಸರೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?” ಅಂತ ಶ್ರೀಧರ ರಾಯರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಟೀಸವಾಲು ನಡೆಸುವ ರೀತಿ ಕೇಳಿದರು.

“ಇಲ್ಲ ಸರ್, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಅಕಿಲಾಂಡಯ್ಯ” ನನ್ನ ಮಾವ ಅಖಿಲಾಂಡಯ್ಯ ಅಂದ ಟಿಪ್ಪು.

ಅವರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿಗೆ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಸುಸ್ತಾದರು. ತೆಪ್ಪಿಗೆ ನನಗೆ ಟಿಪ್ಪುಗೆ ಕಾಫಿ ತರಿಸಿದರು. ಕುಡಿದಿದ್ದಾಯ್ತು ನಾಣಿಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬಗ್ಯೆ ಅವನ ಮಾವನವರನ್ನು ಕೇಳೋಕೆ ನನಗೊಂದು ತರಹ ಭೀತಿ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಅಣುವನ್ನು ಸ್ಫೋಟಿಸಲು ಅಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಮನಸ್ಸಿದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಅಣು ಸ್ಫೋಟಿಸಿದಾಗ ಅದು ಆ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಡೀ ಸಾಧವನ್ನೇ ಹಾರಿಸಿಬಿಡಬಹುದು, ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಪಠಾಕಿಯಂತೆ ಪುಸ್ ಅಂದರೂ ಅನ್ನಬಹುದು. ಶ್ರೀಧರರಾಯರ ವಿಚಾರವೂ ಹಾಗೇನೇ ಅಳಿಯನ ವಿಷಯ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ನಾನು ವೃಥಾ ಭೀತಿಪಟ್ಟು ಹಾಗಾಯ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಟಿಪ್ಪು ನಾಣಿಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದ.

“ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಇಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲೇ ಇರೋದು?” ಅಂತ ಕೇಳಿದ.

“ಹೌದು ಏಕೆ? ನಿನ್ನ ಮಾವ ಏನಾದರೂ ಹಾವು ಚೀಳುಗಳ ಮಂ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆನು?”

ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಪ್ಪುವಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನೆಂದು ಕೇಳಲು ಕಾತುರನಾಗಿದ್ದೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಯಾರೋ ಕೆಮ್ಮಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಶ್ರೀಧರರಾಯರು ಮಹಡಿ ಸೇರಿದರು. ನಾಣಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದ.

“ ಓಹೋ ಪಾಂಡು! ಯಾವಾಗ ಬಂದಿ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದ.

“ ಈಗತಾನೇ ಬಂದೆ ನಾನೂ ಟೆಪ್ಪು” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಟೆಪ್ಪುವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ.

“ ಶೌರಿ?”

“ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ವಾರ ರಜ”

ನಾಣಿಯ ಮುಖ ಸಪ್ಪಗಾಯ್ತು.

“ ಪಾಂಡು ನನ್ನ ಮಾವನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆಯಾ?”

“ ಮಾಡಿದೆ ನಿನ್ನ ಕೆಮ್ಮಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಗುಹೇ ಸೇರಿದರು”

“ ಹೌದು ಪಾಂಡು ಐದು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಸ್ನಾನದ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡದೆ ಕುಳಿತಾಗ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಹಸರು ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಂಟೇ ಗೊದ್ದವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮರೆತಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಮಾವ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು....ಪಾಂಡು ಇದು ನಗೋ ವಿಚಾರವಲ್ಲ!”

ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ನಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಗುವನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎರಡು ಸೆಟ್ಟು ಪಕ್ಕೆಲುಬುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

“ ಇಲ್ಲ ನಾಣಿ ಹೇಳು ಅಂದೆ.

“ ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬ್ಯಾಟರಿಯಿಂದ ಕರೆಂಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ”

“ ವುಕ್!”

“ ಸುಮ್ಮನಿರು ಟೆಪ್ಪು” ಅಂತ ಗದರಿಸಿದೆ.

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸರ್”

ನಾಣಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

“ ನನ್ನ ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಡನ ಕೈಲಿ ಹೊಡೆಸಿ ಹಾಕಿದರು. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಶೌರಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಅಂತ ಧೈರ್ಯವಾಗಿದ್ದೆ. ಅವನಿಗೆ ಕಾಗದಾನೂ ಬರೆದಿದ್ದೆ”

ಪುನಃ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ.

“ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಶೌರಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನ?”
ಅಂದ.

ನಾಣಿಯ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದರೂ ನಾನೇನೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಮಾವ ಅಳಿಯನ ಮಧ್ಯೆ ಶಾಂತಿ ತಂದು, ನಾಣಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾಯಿಸೋಣ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದೆ.

ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದವು. ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾಣಿ, ನನ್ನನ್ನೂ ಟೆಪ್ಪೂನೂ, ತನ್ನ ತೋಟ ತೋರಿಸಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಹಾಗೆ ಕಾಡಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟು ಸುತ್ತಿ ಮನೆ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊಟದ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರರಾಯರಿದ್ದರು.

“ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಇದೇನಪ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸ?” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಎದ್ದುಬಂದರು.

ನಾನು, ಟೆಪ್ಪು, ನಾಣಿ ಬಿಕ್ಕಿಯಾದೆವು.

“ಇಲ್ಲೋಡು ಈ ಕಾರ್ಡು ಬಂದಿದೆ ಇಂದಿನ ಪೋಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಪುರದಿಂದ ನಿನಗೇ ಬಂದಿದೆ. ಎರಡು ಮೊಸಳೆ ಮರಿಗಳು ಎರಡು ಹುಲಿಮೀನಿನ ಮರಿಗಳು, ಮತ್ತೆ ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ತರಹ ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಯಾರೋ ಮಹಾರಾಯ ತಕ್ಷಣ ಅವುಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕಂತೆ! ಯಾವಾಗಪ್ಪ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದೆ?” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಡು ನಾಣಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ನಾಣಿ ಓದಿದ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ನಾಣಿಯ ಅಡ್ರೆಸ್ಸಿಗೇ ಬಂದಿತ್ತು. ಶ್ರೀಧರ ರಾಯರು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಸರಿಯಿತ್ತು. ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸಹಿ ನೋಡಿದೆ ಶೌರಿ!

“ಅದು ಸರಿ ಮಾವನವರೇ ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಡು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ”

“ಕ್ಷಮಿಸು ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ದಪ್ಪಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಾಗ ಓದದೇ ಇರೋಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ”

“ಹೌದು ಸರಿ ನಾನು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿರೋದು ನಿಜ. ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ” ಅಂದ ನಾಣಿ.

“ಪರಮಾತ್ಮಾ! ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಮಹಾರಾಯಾ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ನಿನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಪ್ಪ! ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ್ ನೀವಾದರೂ ಹೇಳಿ ಮೊಸಳೆ! ಹುಲಿಮೀನು!! ಏನು ಅಭ್ಯಾಸ! ಹೇಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ವಾಸಮಾಡೋದು?”

ನನಗೂ ಒಂದು ತರಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬಂತು.

“ ಹೇಗೇನು ಸರ್ ? ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೇನೇ ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು ಅದರಲ್ಲೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ವಿದ್ವಷ್ಟ್ಯಾ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ ” ಅಂದೆ.

“ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿ ! ಕವೈಗಳಾದ್ರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮೊಸಳೆ ಹುಲಿ ಮೀನುಗಳಿಗಿಳಿದರೆ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿದ ಹಾಗೇ ಆಯ್ತು ”

ಶ್ರೀಧರರಾಯರು ನಿಜಕ್ಕೂ ಭೀತರಾಗಿದ್ದರು.

“ ಒಳ್ಳೇದು ಶ್ರೀಧರರಾಯರೇ ಆದರೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಕವೈಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಡೆಸಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ”

ಪಾಂಡುರಂಗರಾವ್ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಂದ ಆ ಕುಂದಾಪುರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಆರ್ಡರ್‌ನ ರದ್ದು ಮಾಡಿಸು. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅವರು ಸಾಕಿದಷ್ಟು ಕವೈಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡ್ತೀನೆ. ”

ನಾನೆ ಟಿಪ್ಪು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

“ ಸರಿ ಶ್ರೀಧರರಾಯರೆ. ನಾನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸೋಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇನು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಆ ಮೊಸಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಾತುರ ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ಚುರುಕು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ ”

“ ಆಗಲವ್ವ ದೇವರು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀ ಇವತ್ತೇ ಆ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟಿ ಅಖಿಲಾಂಡಯ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿ ಕವೈಗಳನ್ನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿಸ್ತೇವೆ ” ಅಂದರು.

“ ಆಗಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತೀನೆ ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಊಟಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದೆ.

—“ ಕೇಫ ”

“ ದೃಶ್ಯವಾಣಿ ” (Television) ಬಂದಮೇಲೆ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಷ್ಟೇ ಜನ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತೆ.

—ಅಯ್ಯೋ ಹಾಗಂತ ಈಗಲೇ ನಿರಾಶ ಪಡಿಸಬೇಡಿ. ಅದಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗ ಬಹುದು.

*

*

*

*

ಅದೆ ಹಣೆ ಬರೆಹ

ನನಗೆ ಪ್ರಮೋರ್ಷ ಸಿಕ್ಕುವುದೆನ್ನು ತ
ಕಾಯುತ್ತಲೆ ಇರುವೆನು ನಾನು
ಚೀಣಕೆ ನ್ಯಾಯದ ಬುದ್ಧಿಯು ಬಂದೀ
ತೆನ್ನು ತ ಕಾದಿಹ ನೆಹರೂನು

ನಮ್ಮಂಗಡಿಯದೆ ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ
ಎಣ್ಣೆಯೂ ವಿಷವಂತೆ
ನಮ್ಮೂರಿನ ಪೊಲು ಬೆಂಗ್ಲೂರ್ ಮದ್ರಾಸ್
ದೆಹಲಿಯ ಪುರಸಭೆ ಹೊಲಸಂತೆ

ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟ್ರರಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಕಡೆ
ಎಲ್ಲ ಮೇಷ್ಟ್ರರೂ ಮಂಕಂತೆ
ನಮ್ಮ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲೇ ಅಲ್ಲ ಜರ್ಮನಿಯ
ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲೂ ಜಂಕಂತೆ

ಬ್ರಿಟ್ಟನ್ನಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಜುಟ್ಟನು
ಈಸೀಯೆಂ ಹಿಡಿದಿದೆಯಂತೆ
ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನ ಸ್ವಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲೂ
ಸಾವಿರ ಮುಂಧ್ರಗಳಿಹರಂತೆ

ಎಷ್ಯವೊಂದಕೇ ಅಲ್ಲಕೂಳ ಬರ
ರಷ್ಯದಲೂ ಅದೆ ಗತಿಯಂತೆ
ನಮ್ಮೂರಿನ ಮೋಟಾರುಗಳಂತೇ ಬೋಯಿಂಗ್
ಜೆಟ್ಟೂ ಫಟ್ಟಂತೆ

ವಾರ್ಸಿಟೆ ತರಗತಿಗಳಲೇ ಅಲ್ಲ
ಬಾರ್ಸಿಲೋನದಲು ಬರಿಶೂನ್ಯ
ಮೆಡ್ರಿಡ್ ಸುಸ್ತು ಲಿಸ್ಬನ್ ದೊಂಬಿ
ಕ್ಯೂಬದಿ ಪ್ರತಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸೈನ್ಯ

ಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೇ ಲ್ಯಾವರೆಮರ್ಸ್
ಕಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೋತರು ಕದನ
ವೆಸ್ಟಿಂಡೀಸ್ ಕ್ರೆಕ್ಯೆಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡೂ
ಭಾರಿ ರಾಜಕೀಯದ ಸದನ

ಷೆಲ್ಲಿ ಮಿಲ್ಟನ್ ತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಡೆಂ
ಬಂದಿದೆ ಹೊಸತರಹ
ಬಲು ಋಷಿಯಾಗಿದೆ ಸಂತಸವುಕ್ಕಿದೆ
ಎಲ್ಲರದೂ ಅದೆ ಹಣೆ ಬರೆಹ

—ಕವಿಕುಲಲಾಮು

ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧೀನ ಕಾಲಿಗೆ ಕಲಿಸ್ತಾರೆ !!

* * * *

ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಜಂಭ ಬಂದಾಗ ಅಂಬೆಗಾಲಿಟ್ಟು ನಡೆದು “ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಸೊಂಟ
ಹೇಗೆ ಬಳುಕುತ್ತೆ ಎಂದನಂತೆ ”

* * * *

ನಡೆಯುಕ್ಕಾದರೆ ಓಡಬೇಡ
ನಿಲ್ಲುಕ್ಕಾದರೆ ನಡೆಯಬೇಡ
ಕೂರುಕ್ಕಾದರೆ ನಿಲ್ಲಬೇಡ
ಮಲಗುಕ್ಕಾದರೆ ಕೂರಬೇಡ
ಎಂದು ವೈದ್ಯರು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇತ್ತಾಗ ರೋಗಿಯು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನಂತೆ

* * * *

ಚಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಮಲಗುಕ್ಕಾದರೆ
ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಲಗಬೇಡ ಅಂತ.

ಉರುಟಿನಲ್ಲಿ ಚೌಕವೆ?

ಇಂಗ್ಲೀಷಿನವರಲ್ಲಿ 'a square peg in a round hole' ಅಂಬೋ ಮಾತೊಂದಿದೆಯಲ್ಲ.

ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ವೇಚಾಡೋರ ಸಮಾಚಾರ ಅದು.

ಜಗತ್ತ್ರಸಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹಾಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಜೆ. ಬಿ. ಎಸ್. ಹಾಲ್ಡೇನ್ ಅಂಥವನೊಬ್ಬ. ಆತನನ್ನ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ, ಆತ ಆಡೋದು ಮಾಡೋದು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸರಿಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಆತನಿಗೇ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೂ ಅನ್ನಬಹುದು. ಸರಿ ಹಾಲ್ಡೇನ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಬಿಟ್ಟು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ 1956ರಲ್ಲಿ. ಆತನೇನೋ ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬೇಕು ಟಾಗೂರ್, ಗಾಂಧಿ, ನೆಹರುಗಳ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಹಂಸಗಳು, ಕಾಗೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಆಂತ.

ನಮ್ಮವರೇನೋ ಆತನನ್ನ ಒಳ್ಳೆ ಅದ್ಭೂತಿಯಿಂದಲೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆತನಿಗೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ Indian statistical Instituteನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಹಾಲ್ಡೇನ್ ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದರೇನೆಂದು ತಿಳಕೊಂಡಿರೋದಕ್ಕೂ ಹಾಲ್ಡೇನ್ ತಿಳವಳಿಕೆಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವೇನೋ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ ಸಾಮಗ್ರಿ ಇವೇ ಮುಖ್ಯ ಅಂತ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರೋರು ಆತನೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರಿಶ್ರಮ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಅನ್ನೋನು. ಒಳಗಡೆ ಗೋಳಿ ಸೊಪ್ಪಾದ ರೇನಂತೆ ತೋಟ ಶೃಂಗಾರ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಜಾಯಮಾನ ಆತನಿಗೆ ಸರಿಹೋಗತ್ತೇಯೆ? ಸರಿ, ಈ ವಿಜ್ಞಾನಿ ನೆಂಟ ಆ Statistical Instituteಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಆಗಾಗ ತಲೆನೋವು ಬರಿಸತೊಡಗಿದ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೂ ಈತನಿಗೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಸರಿಹೋಗದೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಅದರೊಡನಿದ್ದ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪರಕೀಯರಿಂದ ಬರುವ ಸಿಹಿಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ

ಮಾತ್ರವೇ ಬಾಯಿಬಿಡುವ ನಮಗೆ ಆಗಾಗ ಕಹಿಮದ್ದಿನ ಡೋಸ್ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದಾನೆ ಹಾಲ್ಡೇನ್. ಸತ್ಯ ಹೇಳುವಾಗ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದೆಂಬ ನಮ್ಮ ಸಂಭಾವಿತಗಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವ ಆಸಾಮಿಯಲ್ಲ ಈ ಹಾಲ್ಡೇನ್ ಅದು ಬೇರೆ ಗೋಳು!

ವಿಜ್ಞಾನಿ ನೆಂಟ ರೇಗಿಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ ಅಂತ ಕಳೆದ ನವಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಹೊಸ ದೊಂದುವೈಜ್ಞಾನಿಕಸಂಸ್ಥೆಗೆ genetics and biochemistry Instituteಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಈಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ದೂರವಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದಾನೆ ಮಹರಾಯ!

ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣ ನೋಡಿ

ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಾಗಿನಿಂದಲೂ ತನಗೇನೂ ಸಂಶೋಧನಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೆಸರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಕುರಿತು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭೇಟಿಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅವಾಕ್ಕಾದರು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಆಮೇಲೆ “ಸಂಸ್ಥೆ ಕಳೆದ ನವಂಬರಿನಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ನಡಿತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದಾರಲ್ಲ” ಎಂದು ಚಕಿತಗೊಂಡು ಕೇಳಿದರು.

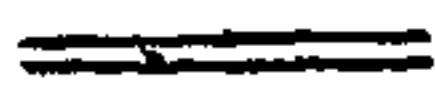
ಆಗ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಏನಂದ ಗೊತ್ತಿ? “ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಳಾಸ ಕೊಡಿರಯ್ಯ ನನಗೆ” ಎಂದ. “ನಾನಿರೋ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂತ ನೀವು ತಿಳಿದಿರೋದಾದರೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಈ ತನಕ ಅಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆದಿದೆ ಅನ್ನೋದಾದರೆ ನನ್ನ ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಉಳಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಗೊಡವೆಯೇ ನನಗೆ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ನಾನೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋದರಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಅಂತಾನೆ ಹಾಲ್ಡೇನ್ ಇದಕ್ಕೇ ಅನ್ನೋದು square peg in a round hole ಅಂತ.

ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಂಚವೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಲ್ಡೇನ್. ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಕೆಲಸ ಏನೂ ನಡೀಲಿಲ್ಲ ಬರೇ ಕಾಲಹರಣ ಅಂತ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದಾನಾತ! ಆದರೆ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಬೇರೇನೂ ಕೆಲಸ

ಮಾಡದೆ ಸಂಬಳ ಹಂಚಿ, ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಟಿಎ ಬಿಲ್ಲು ಬೆಳೆಸಿ ಬದುಕಿ ಬಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆತ ಏನು ಬಲ್ಲ! ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರೆಲ್ಲ ಹಾಲ್ಡೇಸ್ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ನಕ್ಕಾರು. 'ಅಲ್ಲವಯ್ಯ, ಸಂಬಳ ನಡೀತಿದೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟು ಭತ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇತರ ಸಲಕರಣೆ ಸಾಮಗ್ರಿ ಯಾವತ್ತು ಬಂದರೇನು? ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬರಲಿ. ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದರೇನಂತೆ ಅವಸರ ಯಾಕಂತೆ? ಅವಸರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನುಗ್ಗೋ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ನಾವು ಹಾಯಾಗಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡ್ತಿರೋಣ ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಪ್ರಗತೀನ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೇನಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಕ್ಲಪ್ತಕಾಲಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನ ಕಳುಹಿಸಿದರಾಯಿತು. ಯಾರ ತಗಾದೆಯೂ ಬರೋದಿಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ವೈಭವದ ಸ್ವಾಗತ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಚ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಡೆಯದಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರುಚಿ ರುಚಿಯಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಅವರು ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿತನಕ ದೇಶಾವರ ಬೀರಿ ನಾಲ್ಕು ಒಳ್ಳೇ ಮಾತು ಬರೆದು, ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಹತ್ತಾರು ಶಿಫಾರಸು ದೊರೆತರೆ ಒಂದು 'ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ' ದಕ್ಕಿದರೂ ದಕ್ಕಿತೇ! ಪಾಪ! ಹಾಲ್ಡೇನಿಗೆ ಇದೊಂದೂ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಆತ ಹಾಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬಂದನೋ ಶಿವಪೂಜೇಲಿ ಕರಡಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ!

ಪಾಪ ಇಲ್ಲಿ ಆತನ ಪಾಡು 'square peg in a round hole' ಉರುಟ್ಟಲ್ಲಿ ಚೌಕ! ಬಲು ಎಡವಟ್ಟಿನ ಬಾಬು!

—ರಾಮಿ

ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಹಿಮಾಡಲು ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತೆ.

—ಮಾರಾಯ್ತಾ! ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನೆಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯೋನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಬಾರ್ದಾ?

* * * *

ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದರೆ ಭಟ್ಟ ತಲೆಯಾಗುತ್ತೆ (ನರದಿ)

—ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಹಾರ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳೋವಾಗ, ಕೂದಲು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುಲ್ಲ!!

* * * *

ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು

ಪೇಟೆಬೀದಿ ಪುಟ್ಟುರಾಯರು ; ಮೊನ್ನೆ ದಿನಸ ; ಜರೂರಾಗಿ-ಅವರ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ನಾನೇ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಹಿಂದೆ.

‘ ಓಹೋ ! ರಾಯರು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಮಗಳ ಮದುವೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾಕೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸ್ತಾರೆ ? ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಖತ್ ಬಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಪಂಚಾಂಗ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ.

ಪುಟ್ಟುರಾಯರು ಅಳುಮುಖವಾಗಿದ್ದರು. “ ಯಾಕೆ ? ರಾಯರೆ ! ಏನು ವಿಷಯ ! ಉದ್ದಾನೆ ಮುಖವೇಕೆ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಲಲಿತೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲು ಕರೆಸಿದೆ ” ಎಂದರು ರಾಯರು.

“ ಇಂತಹ ಶುಭ ಸುದ್ದಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಖವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ” ಎಂದೆ ಕಾತುರದಿಂದ.

“ ಹೆತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಳುಕುವುದು ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲವೇ ” ಎಂದರು ರಾಯರು.

“ ಅಷ್ಟೇನೇ ! ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆ ಮುಖನೋಡಿ ; ಈ ಸಂಬಂಧ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು ” ಎಂದೆ.

“ ಛೇ ! ಛೇ ! ಹಾಗಲ್ಲ. ಚೆಂದುಳ್ಳಿ ಹುಡುಗ, ಒಳ್ಳೆಮನೆತನ ಭಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಆದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆಯವರು. ನಮ್ಮಕಡೆ ಅಡಿಗೆಗು ಅವರ ಕಡೆ ಅಡಿಗೆಗೂ ಸುಮಾರು ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಮುಂದೆ ಸಂಸಾರ ಹೇಗೆ ಕುದುರುತ್ತೋ ” ಎನ್ನಿಸಿತು ” ಎಂದರು.

“ ಎಂಥಾ ಮಾತಾಡ್ತೀರಿ, ರಾಯರೇ ! ಅಡಿಗೆ ಊಟ ಇವುಗಳಿಂದ ಯಾವ ಸಂಸಾರತಾನೇ ನಡೆದಿದೆ ! ಬಿಡ್ತು ಅನ್ನಿ ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಭಾವೈಕ್ಯ ಆದ ಹಾಗೆ ಆಯ್ತುತಲ್ಲವೇ !! ” ಎಂದೆ.

ಪಂಚಾಂಗ ಬಿಚ್ಚಿದೆ ಲಲಿತಳನ್ನು ಕರೆದೆ. ಮುಹೂರ್ತ ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಬೇಕು ನಿನ್ನ ಸಲಹಾ ಏನಮ್ಮ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಮಿ ! ಬಾಲಕೃಷ್ಣರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕು ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಷಣ ಕಾಗದ ಬರೀತೀನಿ ಅಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹುಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಲು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಮುಹೂರ್ತ ಇಡೋವಾಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕುವಾರ ಮುಂದೆ ಹುಡುಕಿ ಎಂದಳು ಚೂಟಿ ಲಲಿತೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂತ ಬಂದ ತಾರನ್ನು ಲಲಿತೆ ನನಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು. ರಾಯರ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಓಡಿದೆ. ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಮದುವೆ ಆಯಿತು. ಈ ಕಾಲದ ಮದುವೆ ; ಸಂಜೆಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿದಿತ್ತು.

ಬೀಗರು ಬೀಗರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು “ ಪುರೋಹಿತರೇ ! ಮದುವೆಗಳು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡುವಾಗ, ನೀವು ಹೋಗಿ ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿಸಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಲಲಿತೆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣರ ಜತೆಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಮಾಡಿಸಲು ಹೋದೆ. ಗೃಹಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೮ ಗಂಟೆಗೆ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಅವತ್ತಿನ ಅಡಿಗೆ ಯನ್ನು ಲಲಿತಳೇ ಮಾಡಲು ಅಡಿಗೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಕಚೇರಿಗೆ ತುರ್ತು ಟಪಾಲು ನೋಡಿಬರಲು ಹೋದವನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದ. ನಾನೂ ಊರು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದೆ.

ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಎಲೆ ಹಾಕಿ ಬಡಿಸಿದ್ದಳು. ನೋಡುಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂತೀರಿ ಲಲಿತೆ ಬಡಿಸಿದ ವಿಧಾನ. ಎಲೆಮೇಲೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆದಹಾಗೆ ಬಡಿಸಿದ್ದಳು. ಅದರೆ ಎಂಥವಾಸನೆ ಅಂತೀರಿ. ಭಾರಿ ಇಂಗಿನ ವಾಸನೆ !! ಮೂಗುಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವನೂ ಮೂಗುಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ.

“ ಚೆಂದ ಕಾಣಿಸುಲ್ವ ಮೂರಾಯ್ತು ” ಎಂದಳು ಲಲಿತೆ. B.Sc. Domestic Science ಅವಳು

“ ಪ್ರೇಯಸಿ ! ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದರಸಿ ”

ನೀ, ತುತ್ತಿಗೆ ಮುತ್ತಿಡುವ ತನಕ

ನಾನುಣ್ಣಲಾರೆ ಎಂದು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗದ್ಗರಿಸಿದ. “ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ವರಿಗೆ ಇಂಗಿನ ಅಡಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಮೂಗಿಗೆ ಸೆರಗು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಹೀಗೆ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿದೆ. ಕಡೇಗೆ ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹಾ ! ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನೇ ತಿನ್ನಬೇಕು, ಅದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಉಪ ವಾಸಾನಾದರೂ ಇರ್ತೀನಿ ಅಂದ್ರೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಗುಳುಗುಳು ಅಳುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

“ ಅಯ್ಯೋ ! ಮಾರಾಯ್ತಿ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅಳ್ತೀಯೇ ? ನಿಜವಾಗಲೂ ನಾನು ಅಳಬೇಕು ಕಣೆ ! ಎಂದು ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕೂಡ ಅಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ.

ಪೇಟೆ ಬೀದಿ ಪುಟ್ಟುರಾಯರು ಅಳುಕಿದ್ದು ಯಾಕೆ ಅಂತ ಈಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. “ ಮಕ್ಕಳರಾ ! ಜರೂರು ಆಗಿದೆ. ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿಬರ್ತೀನಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೋಡಿದ್ದ ಹತ್ತಿರದ ಉಡುಪಿ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೃಹಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ತೆತ್ತು ಎರಡು ಊಟವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಟೆಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರಿ ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದೆ.

ವರಾಂಡಾದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಎದುರಿಗೆ ಟೆಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್ ಇಟ್ಟೆ. ಊಟದ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

“ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಂದಿದೀನಿ. ಮಾರಾಯ್ತಿ, ಮಾರಾಯ್ತಿ. ಬಂದು ಉಣ್ಣೆ ” ಎಂದು ವರಾಂಡಾಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಆಡಿಗೆಮನೆ ಘಾಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೂವರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತೆವು. ನಾನೇ ಬಡಿಸಿದೆ. “ ಯಾರು ಮಾಡಿದ ರೇನು ? ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಾರಾಯ ” ಎಂದಳು ಲಲಿತೆ ತೇಗುತ್ತಾ. “ ನಿನ್ನ ಜತೇಲಿ ಏನುಂಡರೂ ಬಲು ರುಚಿ ” ಎಂದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗಟಗುಟ ಕರಿಸುತ್ತಾ ಅವರಿಬ್ಬರ ಮುಖಗಳನ್ನು ಆಗ ನಾನು ನೋಡಿ.

“ ಉಂಡಿದ್ದೀರಿ ನೀವು. ಈಗ ಟೆಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಕೊಟ್ಟು ಬರ್ತೀನಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದೆ ತಂದಿದ್ದನ್ನು ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಉಂಡಮೇಲೆ, ನಾನು ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡಲೇಬೇಕಾಯ್ತು. ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಊಟಮಾಡಿದೆ.

ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಪುರೋಹಿತರು ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಉಣ್ಣಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಹರಿಕಥೆ ಆದಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ ಹಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಮೊನ್ನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ ಹಾಡುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಮಂಗಳಾರತಿ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾಣಿಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟೆನಲ್ಲ ! ಎಂದು ದಾಸರು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರಂತೆ.

*

*

*

*

ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರು

ಎಷ್ಟು ಜನ ತಮ್ಮ ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೇ ಅಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಂತ. ಹಲ್ಲಿಗೆ ತೀಟೆಹತ್ತಿದರೆ ಕುರುಕುಲು ತಿಂದಿದ್ದೂ ತಿಂದಿದ್ದೇ ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳೋದು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಬೇಡಿ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಮೂರು ದೋಸೇನೋ ನಾಲ್ಕು ಇಡೀಲಿನೋ ರುಚಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಂಬೆಕಾಯಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ರಸ ನೆಂಚಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನಿ. ನಿಂಬೆಕಾಯಿನಲ್ಲಿ ವಿಟಮಿನ್ 'ಸಿ' ಇರುತ್ತೆ.

ಆಮೇಲೆ ಮರೆಯದೇ ಒಂದು ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ ಕಾಫೀನೋ ಟೀನೋ ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಣ್ಣಿನರಸ ಒಂದು ಲೋಟ ಕುಡಿಯಿರಿ ಜತೆಗೆ ಅರ್ಧ ಪಂಚಪತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಅಪರಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಹುಳಿ, ಹವ್ವಳ ಮೊದಲು ತಿನ್ನಿ.

ಅರ್ಧ ಪಂಚಪತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ನಂತರ ಸಾರು ಅನ್ನ ಪಲ್ಯ ನೆಂಚಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಜಗಿದು ತಿನ್ನಿ.

ಅರ್ಧ ಪಂಚಪತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಕಡೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಾಳಕ ನೆಂಚಿಕೊಂಡು ಚಟ್ನಿ ಪುಡಿ ಜತೆಗೆ ಮೊಸರನ್ನ ತಿನ್ನಿ.

ಅರ್ಧ ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಎಲಡಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋವಾಗ ಹುಷಾರಾಗಿರಿ. ಹಲ್ಲಿನ ಸಂದೀಲಿ ಅಡಿಕೆ ಚೂರು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೆ.

ಒಂದು ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಸಂಜೆಮುಂದೆ ಕರಿದ ತಿಂಡಿನ ತಿನ್ನಿ. ಸೀತಂಡಿ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಒಳ್ಳೇದು.

ಆದರೆ ಮರಿಬೇಡಿ ಒಂದು ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ರಾತ್ರಿ ಊಟಾನ ನಿಧಾನವಾಗಿಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹಾಗೇಮಾಡಿ.

ಊಟ ಆದಮೇಲೆ ಮರಿಬೇಡಿ ಒಂದು ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರು ಕುಡೀರಿ.

ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತಾ ಬನ್ನಿ ನಿಮಗೆ ರೋಗಬಂದರೆ ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಹೇಳ್ತಾ ಪಂಡಿತರು ಸವರನ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಶಿರಾಶಿ ಸಂಪಾದಿಸ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಪಾತ್ರೇ ನೀರಿಗೆ ಹುಳಿಹುದುಗು ಏಳುವ ಯಾವ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಹಾಕೊಂಡು ಕುಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಅವರು ಸಲಹಾಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

✱ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ✱

ಹೊರಗೆ ಜಡಿಮಳೆ ಹಿಡಿದಿದೆ
ಎಂತು ಕಳೆಯಲಿ, ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಲಿ ಕಾಲವ?
ಖಾಲಿ ದೋಸೆಗು ಇಲ್ಲ ಹಣವು
ಜೀವಿನಂತೆ ಭತ್ತಿಯು!

ಪೇಸರೋದಲಿ? ಪೇವು ಮಾಡಲಿ?
ಅವಳ ನೆಂಟರ ಬೈದು ಕೆಡುವಲಿ?
ಅವರು ಇವರನು ಬೀದಿಗಳೆದು
ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಬಾಯಿಗ್ಗಾ ಕಲೆ?

ಚಿಕ್ಕಿ ಪಿಕ್ಕಿಗಳೆಣಕೆ ಮಾಡಲಿ
ತಲಾ ಎರಡೆರಡು ಬಿಗಿಯಲಿ?
ದಿಟ್ಟು ತನದಲಿ ಹೊಲಸು ಹಾಡುತ
ಘಾಸಿ ಮಾಡಲಿ ಮಾವನ!
ಅಥವಾ ತೆಪ್ಪಿಗೆ ಕೂರಲಿ?
ಕೂತು ಕನ್ನಡ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಲಿ?

ಮೆತ್ತಗೊಂದು ಜಗಳವೆಬ್ಬಿಸಿ
ಅತ್ತಿ ಸೊಸೆಯರನೆತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ
ತೂಗಿ ತೊಟ್ಟಿಲ, ಮಗುವ ಚಿವುಕ
ನಾನವಳ ಪಕ್ಷವ ಸೇರಲಿ?

ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿಬರ ಚಿತ್ರ ಬರೆದು
ಮಕ್ಕಳಿಂದದನೋದಿಸಲಿ?
ಹಾಗು ಬಾರದು ಅದಕೆ ಬುದ್ಧಿಯು
ಎಂಬ ಕಥೆಯನು ಬರೆಯಲಿ?

ನಾಯಿ ಬಾಲಕೆ ದೆಬ್ಬಿ ಕಟ್ಟಲಿ?
ಹಾಳು ಮೂಳು ಓದಲಿ?
ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿಲಿ ನಾನು
ಅವಳು ಮೆಚ್ಚುವ ತೆರದಿ ನಾನು
ಕ....ನ....ವ....ರಿ....ಸ....ಲಿ?

—ಹಾ. ರಾ.

ಜೈಲಿನ ಮೋಜು ಸುಖೀ ಸಂಸ್ಥಾನ-ರಾಜೀವಪುರ

ಸಿನೀಮಾಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ನಾಟಕ ನೋಡಬೇಕು. ಅಶೋಕಾ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಜಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಆಸೆಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜೀವಪುರದ ಸುಖೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಜನರ ಹಿರಿಯ ಹಂಬಲ ಏನು ಗೊತ್ತೆ, ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗೋದು!

ನಂಬುಲ್ಲ ಸುಲಭವಾಗಿ ನೀವು ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬಂದವನೇ ವರದಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಇದೀನಿ

ರಾಜೀವಪುರದ ವಾರ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೈಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅಂತ ಬರೆದ ಮೂರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜೈಲುಗಳು, ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಜೈಲುಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಹಿಂದುಳಿದ ನಿಮ್ಮಂತಹವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವರು ಹೇಳಿದರು “ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಆದ ಕಾರಣ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಒಂದು ವಾರ ಬನ್ನಿ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬಂದಿಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಿ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚದೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ನೆರೆ ದೇಶದವರಾದ ನೀವು ಕಲಿಯುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ ಎಂದು ಆಹ್ವಾನ ಇತ್ತಿದ್ದರು.

ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಸುಖೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರಹದ್ದು ದಾಟಿ ದಾಗಲೇ, ರಾಜೀವಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು ಅಂತ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊತಿದ್ದ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಹೋಯಿತು. ರೈಲು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಸಾಗಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ರೈಲುಮಾರ್ಗದ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳು ಇದ್ದವು.

ಇಂಜಿನ್ ಡ್ರಾಯವರಿನಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೂವು ಚೆಂದ ಕಂಡಾಗ ರೈಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಹೂವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಗೊಂಚಲು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ರೈಲು

ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಗಾರ್ಡಿಗೆನಾದರು ಹೂವು ಕಾಣಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ, ವ್ಯಾಕ್ಯಾಂ
ಪ್ರೇಕನ್ನೇ ಜಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಬ್ರೇಕು ಹಿಡಿಯುಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಾಡಿ ನಿಲ್ಲದೆ
ಇದ್ದರೂ ಝಗ್ ಝಗ್ ಸಪ್ಪಳ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಡ್ರಾಯವರನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.
ತಕ್ಷಣ ಅವ ಇಂಜಿನ್ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಸುಖಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರಹದ್ದಿನ ತನಕ ರುಸ್ತುಂ ಆತಾ ರಸ್ತಾ ಛೋಡೋ ಎಂದು
ಭುಸುಗುಟ್ಟುರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ರೈಲು, ಗಡಿದಾಟದ ಕೂಡಲೆ ದಮ್ಮಯ್ಯ ದಾರಿ
ಬಿಡಿ. ದತ್ತಯ್ಯ ಅತ್ತ ಹೋಗಿ ಅಂತ ವಿನಯವಾಗಿ ಅತ್ತೆಮನೆ ಸೊಸೆತರಹ
ಉಸಿರುಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾಜಧಾನಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಸಾಮಾನೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾನೇ ಇಳಿಸಿದೆ. ಕೂಲಿಗಳ್ಯಾರೂ
ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೋ ಅಂತ ಹೆದರಿಕೆ. ಇಳಿದ
ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ನೋಡ್ತಿನಿ, ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇಳಿದಿರೋದು! ವಾರ್ತಾ
ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮಿಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡೆಲ್ಲಾ
ನಮ್ಮದು ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ....ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ
ಬೇಜಾರಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪಾನು ಬಂತು ಸ್ಟೇಷನ್ ಹೊರಗಡೆ ಏನಾದರೂ
ಸರ್ಕಾರಿ ಗಾಡಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ, ಯಾರೂ
ತಡೆಯಿಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾವ ಊರ ದಾಸಯ್ಯ ಅಂತ ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.
ತಿಕೇಟ್ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಛುಡಾಯಿಸ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ
ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು.
ಜಟಕಾಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಲಗಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಎದ್ದು
ಆಕಳಿಸಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಡೆನೋಡಿದ. ರೈಲು ಕಾಣಿಸಿತು. ರೈಲು ಬಂದಿದ್ದೆ ಕಣ್ಣಾ
ಅಂತ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಕಿರುಚಿದ. ಅದಾದ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಟ್ಟಾಗಳು
ಎರಡು ಮೂರು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳೂ ಊರಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದುವು. ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ
ಮಲಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಆರಾಮವಾಗಿ ಎದ್ದು ಬೀಡಿಕಚ್ಚಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಎದ್ದು
ಕೈ ವೈ ಮುರಿದರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ರೈಲಿನಿಂದ, ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಸಾವಧಾನ
ವಾಗಿ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದರು. ಗಜ ಗರ್ಭದಿಂದ ಮರಿ ಆನೆಯಾದರೂ ಬೇಗ ಹೊರಕ್ಕೆ
ಬರುತ್ತೆ, ಆ ಊರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಅದಕ್ಕೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ರೈಲುಗಾಡಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ
ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ, ಯಾರೋ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ನನ್ನ
ತೋಳನ್ನು ಜಗ್ಗಿದರು. “ಯಾವ ಲ....ಮಗನೋ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

“ನಾನು, ವಾರ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿ, ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಯಾಕೆ ರೈಲುಗಾಡಿಯಿಂದ ಇಳಿದಿರಿ. ನಾವು ಬರೋತನಕ ಗಾಡಿಯಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ” ಎಂದ. “ರೈಲು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುಲ್ಲವೇ” ಎಂದೆ. ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣಿಕರೂ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಾನೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದ. ವಾರ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿ. ನನ್ನ ಸಾಮಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ, ಥವಾಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ, ಆಸಾಮಿಯೊಬ್ಬ ನಡೆದ. ವಾರ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಕಾರಿನ ಬಳಿ ನಿಂತು “ಮಿ|| ಪ್ರಸಾದ್ ಈತ ನಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯ ಹಿರಿಯ ಜವಾನ. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಈತನ ಅಣ್ಣನೇ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿ.” ಅಂತ ಆ ಆಸಾಮಿಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಆಸಾಮಿ ನನ್ನ ಕೈ ಕುಲುಕಿ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತೇನಿ ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಒಂದು ಕೊಠಡಿ ಕೊಡಿಸ್ತೇನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹತ್ತಿರಲೇ ಇದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ಕೂತು ತಾನೇ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದ.

“ಇದೇನಯ್ಯಾ! ಮೋಜು ನಿಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜವಾನ ಅಂತಿ. ಆದರೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವನ ಜವಾನ ನೀನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಲ್ಲಯ್ಯಾ” ಎಂದೆ. ಅವನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸರ್ತಿ ಇದ್ದವನಯ್ಯಾ? ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವನ ಬೆಲೆ ಬಲು ಹೆಚ್ಚು. ಅದಕ್ಕೇ ಅಷ್ಟು ಮರ್ಯಾದೆ ತೋರಿಸೋದು ಯಾವ ದರ್ಜೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೇನಂತೆ, ಅವನ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅವತ್ತೆ ಸಚಿವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. “ಸರಕಾರದ ಮಾನ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರು. ಹೊರ ದೇಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಬಿಡಾರದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡು, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅರಮನೆಯ ಅತಿಥಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿಸು” ಅಂತ. ನಾನು ಎರಡು ವಾರಗಳಿಂದಲೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟೆ. ರಾಜಧಾನಿಯ ನಾಲ್ಕೂ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಛೇರಿ ಜವಾನನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಆತ ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆಗಬಹುದು ಅಂತ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಕ ನೀವು ಅರಮನೆ ಅತಿಥಿಗೃಹದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವೇನೂ ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ.

ತಲೆ ಎಳನೀರಿನಂತೆ ಆಡಲು ಶುರುವಾಯಿತು ನನಗೆ. ತಲೆ ಆಡಿಸಿದೆ. ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ತೋಚಿದರೆ ತಾನೆ ಹೊರಡೋದು?

ತಲೆ ಆಡಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿ ಆತ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುಗೊಂಡ. ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೂರಿಸಿ ತಾನೂ ಕೂತುಕೊಂಡು ಅರಮನೆಯ ಅತಿಥಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು

ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದ. ಸ್ನಾನ ಉಟ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ. ಎರಡು ತಾಸುಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತೇನೆ ಆಮೇಲೆ ಜೈಲುಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಅತಿಥಿ ಗೃಹ ಬಲು ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವ ಮಾನದಲ್ಲೇ ನಾನು ಮಲಗಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಉಟಾನ ನಮ್ಮತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮೊದಲ ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅತಿಥಿ ಗೃಹವನ್ನ ಕಳಪೆ ಅನ್ನೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದನಲ್ಲ ಕಾರಣ ಏನು? ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅತ್ತೆನಲ್ಲ. ಯಾಕೆ? ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಜೈಲುಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಕಲಿಯಲಿ ಅಂತ ಹಾಗಂದಿರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಎರಡು ತಾಸಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೆ ಅವನೂ ಬಂದ. ಮೊದಲ ಜೈಲಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟವು. ಕಚೇರಿ ಜವಾನನ ದೊಡ್ಡ ಅಣ್ಣನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಎದುರ್ಗೊಂಡ. ಅವನ ಭುಜದಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂಗಳಿದ್ದವು. ಅವನ್ನ ನೋಡಿ ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಆತ ಅರ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ. “ಇವರು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಜೈಲುವಾಸಮಾಡಿದವರು” ಅಂತ.

ನಾಲ್ಕು ಮಲ್ಲಿಗೆಯವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋದವು. ಆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ೮೦ ಕೊಠಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದೂ ಅರಮನೆ ಅತಿಥಿ ಗೃಹದ ಕೊಠಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಎರಡರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು. ಮೂರರಷ್ಟು ಸೊಗಸು. ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಸಾದಿಲ್ವಾರು. ಕೊಠಡಿಗೆ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು ವಾರ್ಡರುಗಳು. ಅತಿಥಿಯಸೇವೆಗೆ ಕಂಕಣತೊಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲೂ ದುಡಿಯುವವರು.

ಆಗ ಅರ್ಧವಾಯಿತು, ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿಯ ಗೋಗರಿಕೆ. ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮಲ್ಲಿಗೆಯವನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ.

“ಈ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅತಿಥಿಗಳು ಎಂದಾದರೂ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿಯೇ ಆಳುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಸರಾಂತರು. ಆರು ವರ್ಷ ದುಡಿದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದರು. ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.”

“ಹಸಿರು ಕಂಬದ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬರೇ ಚಾಣೆಕೈಗೋತ್ರದವರು. ಅವರು ಇಡಿಸಿದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆರೆಯನ್ನಾದರೂ ಕಾಯಿಸಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಸಾಹಸಿಗಳು.”

“ಕೆಂಬಣ್ಣದ ರಂಗೋಲಿಯ ಈ ಕೊಠಡಿಯವರು ಪಂಡಿತರು. ಒಂದು ಕುಪ್ಪೆ ಮಾತ್ರ ತೇಯದೆ ಹತ್ತಾರು ಹೆಣ ಹಾಕಿದವರು ಬರೀ ಭಾಷಣಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ. ಮಹಾಕಾಳಿಯೇ ಅವರ ನಾಲಿಗೆಮೇಲೆ ನೃತ್ಯ ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ಈಗ

ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರಾಗಿ ದರ್ಶನ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಹೀಗೆ ಹತ್ತಾರು ಕೊಠಡಿಗಳ ನೈಋತ್ಯ ಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅಡಿಗೆಮನೆ ತೋರಿಸಿದರು ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಅಡಿಗೆಮನೆ ಇದರದುರಿಗೆ ಕುರ್ರೋ ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು. ಬಚ್ಚಲಮನೆಯನಕ ಸುಗಂಧದಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಬಚ್ಚಲಮನೆ ಒಲೆಗೆ ನಾವು ಗಂಧದ ಕೊರಡನ್ನೇ ಹಾಕೋದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಮಲ್ಲಿಗೆಯವ.

“ ಫಳಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚೆಂದಾಗಿ ನೋಡಿಕೋ ಅಂತ, ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಊಟದ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದ. ಹಣ್ಣು ಹೂವಿನ ತೋಟ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇತ್ತು ಊಟದಮನೆ. ತೊಳೆದ ಬಾಳೆ ಎಲೆ. ಬಿಸಿಬಿಸಿ ತಿಂಡಿ ಘುಮುಘುಮು ಪಾನೀಯ. ಬಡಿಸುವರ್ಯಾರು ಅಂತೀರಿ? ೧೮ ತುದಾ ೧೯ ರ ಪ್ರಾಯದ ರವಿವರ್ಮ ಚಿತ್ರದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದವರು ಕೆಲವರು: ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಂಗಾಳಿ ಚಿತ್ರದ ರಮಣಿಯರ ಹಾಗೆ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದವರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬೇಲೂರಿನ ಶಿಲಾ ಬಾಲಿಕೆಯರ ತರಹ ಅಲಂಕೃತರು ಎಲ ಎಲ್ಲಾ! ಇಂಥಾ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಂದರಿಯರು ಫಳಾರಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿದರೆ ಸಮಾಧಿಬಾರದೆ ಏನು? ನಿದ್ರೆ ಗುದ್ದಿಕೊಂಡು ಒರದೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಆಗ ಅರ್ಥ ವಾಯಿತು.

ಫಳಾರ ಆದಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ವಂದನೆಮಾಡಿ, ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

“ ಸ್ವಾಮಿ! ಈ ದಿನವೇ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಚಾಕರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೇ ಬಂದುಬಿಡ್ತೀನಿ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದರೂ ಇರೋದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದೆ.

ಅತಿಥಿ ನಾನು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಮರೆತ. “ಒಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಭುಜಕ್ಕೆ ಏರಿಸೋಣ ಅಂತ ಇವತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ದುಡಿತಾ ಇದೀನಿ. ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಹೊರ ದೇಶದ ಪೇಪರ್ ಬಿಕ್ಕನಾಸಿ ನೀನು. ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು” ಅಂದ.

ನಾನು ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪೇಪರಿನೋರಿಗೆ ಯಾವುದು ತಾನೇ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕೇ ಜಟ್ಟಂತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಈ ವರದೀನ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ರಾತ್ರಿಗೇ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜೀವಪುರಕ್ಕೆ.

—ವಿಳಾಸ ಕೇಳಿದಿರಾ?

—ಅದನ್ನು ಹೇಳೋ ಅಷ್ಟು ಮುಂಕೆ ನಾನು?

—ಪ್ರಸಾದ್.

ಬಹಳ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯ

“ಹೋಹೋ... ಬನ್ನಿ ರಂಗಮ್ಮೋರೇ; ಬಹಳ ದಿವಸ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನೇ ಕಡೆ ಬಂದು,” ಎಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ತಾರಮ್ಮೋರು ಬರವಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಹೇಗಿತ್ತು ಅಂತೀರಾ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಜೇಕಲೀನ್ ಕೆನೆಡಿ ಕಂಡ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಅಬ್ಬೋಯ್ ಏನು ಆದರ ಅಂತೀರಿ!

“ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರೋದೆ ಬಹಳ ಅಪರೂಪ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮನೇಗೆ ನಿಜರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೋದೊಂದ್ರೆ ಬಹಳ ವಿಶೇಷ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಚಾವೆ ಹಾಸಿದರು ತಾರಮ್ಮ.

“ಏನೋ ನಿಮ್ಮನೇ ನೋಡ್ಲೊಂಡ್ ಹೋಗೋಣಾಂತ ಬಂದೆ ಏನು ಇದೇನಾ ವರಾಂಡಾ ಅದು ಹಾಲ್ ಇರಬೇಕು ಆಚೇಕಡೇದು ಅಡಿಗೆಮನೆ (ಏಕೆಂದರೆ ಕರೀ ಗೋಡೆ ನೋಡಿದ್ರೆ ಹೇಳುತ್ತಲ್ಲಾ) ಈಚೇ ಕಡೇದು ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಓಹೋ ಅದ್ಯಾವ ಕೋಣೇನೋ ಕಾಣೆ” ಎಂದು ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದ್ದ ಒಂದು ಕೋಣೆ ಕಡೆ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ, ಮನೆ ಇನ್‌ಸೈಕ್ಷ್ ಮಾಡಿದಳು ರಂಗಮ್ಮ.

ಆಗ ತಾರಮ್ಮ ಹುಷಾರಾದ್ಲು. ಈ ಸಂಭಾಷಣೇ ಹೇಗಿತ್ತೊಂತೀರಾ! ಕೆನ್ನೆಡಿ, ಕೃಶ್ಚೇವ್ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅಮೆರಿಕಾ ರಷ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಇನ್‌ಸೈಕ್ಷ್ ಮಾಡಿ ದರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತೋ ಹಾಗೆ!

ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದ ಕೋಣೆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯ!

ತಾರಮ್ಮ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಆ ಕೋಣೆ ವಿಷಯ ಹಾರಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು. ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟೋ ಬಿಟ್ಟೋ ರಂಗಮ್ಮ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋದ್ಲು.

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ತಾರಮ್ಮ ರಂಗಮ್ಮೂರಿಗೆ, ಸರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಇನ್‌ಸೈಕ್ಷಿಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಡೋಣವೇ!

ತಥಾಪ್ರಕಾರ ತಾರಮ್ಮ ರಂಗಮ್ಮನ ಮನೇನಾ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕೋಣೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಭದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ವಿಷಯ ರಂಗಮ್ಮ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕೋಣೆ ವಿಷಯ ಅವಳೂ ಹಾರಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟು.

ಕೋಣೆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯ. ಆ ಕೋಣೆ ಒಳಗೆ ಏನಿತ್ತು ಗೊತ್ತೇ?

ಗಂಡನ್ನ ಬಡಿಯೋ ಲಿಟ್ಟಣೆಗೆ?

ಈ ರಾಜಕೀಯ ರಷ್ಯಾಕೊಳ್ಳೋದ್ರೇನು ಅಮೆರಿಕಾಕೊಳ್ಳೋದ್ರೇನು ಯಾವೂರಿ ಗೊತ್ತೋದ್ರೂ ಒಂದೇ

ರಂಗಮ್ಮ ಆದ್ರೇನು ತಾರಮ್ಮ ಅದ್ರೇನು ತಾರತಮ್ಮ ಉಂಟೆ, ತನ್ನಾ, ಶಿವ....ಶಿವಾ!!

—ಹಾ. ಮೈ. ಸೂರಿ.

ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

“ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಕನ್ನಡನಾಡು
ಬೇಗ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹಾಡು ”

ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

“ ಆಗಿದೆ ನನ್ನದು ನಾಯಿ ಪಾಡು
ಅದೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ, ಬೇಗ ಟ್ಯೂಷನ್ ಫೀ ಕೊಡು ”

* * * *

ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಲೇಟಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

“ ಮನವನು ತಣಿಸುವ ಮಾತಿನ ಕಲಕೆಲು
ಹಾಡು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ ಬಾಗಿಲು ”

“ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ”

ಗೀತಾ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್‌ರವರ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

— ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ —

ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ	ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರ ಕಾವಂಬರಿ
ಅದೃಷ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರ	★ ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಮಡದಿ
208 ಪುಟಗಳು	208 ಪುಟಗಳು
ಬೆಲೆ 2-00	ಬೆಲೆ 2-00

ಮಾ. ಲೀ. ತೇಸಗಿರಿರಾವ್ ಬರೆದ ಪತ್ನೀದಾರಿ	
ದೇವದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಲಿತೆ	
196 ಪುಟಗಳು	ಪ್ರವರ್ಣ ಮ. ಪಿ. ಚಿತ್ರ
	ಬೆಲೆ 2-00

— ನಮ್ಮ ಇತರೆ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು —

ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ	
ಭಾಗ್ಯಸುಮಂಗಲಿ	
204 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ಮ. ನ. ಮೂರ್ತಿಗಳು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ	

ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ	
204 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ	

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸೊಸೆ	
208 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ	

ಸುಂದರೂ ಸಂಸಾರ	
252 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-25
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ	

ಬಂಗಾರಲಕ್ಷ್ಮಿ	
208 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ	

ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ	
190 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ವಿ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಬರೆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ	

ರಾಣಾ ಸಮರಸಿಂಹ	
204 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ದೀ Chi ಯವರ ಕಾದಂಬರಿ	

TENT ಸಿನೇಮಾ	
200 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ಮೈ. ಸು. ಶೇ. ರವರ ಕಾದಂಬರಿ	

ಶುಭ ಸ್ವೀಕಾರ	
200 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ	

ಅಮರ ಸರಸ್ವತಿ	
208 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ನಾಡಿಗೆರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾದಂಬರಿ	
ಇಬ್ಬರು ಸುಂದರಿಯರು	
216 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2 00

ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ	
ಅರಶಿನ ಕುಂಕುಮ	
208 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ನಾಡಿಗೆರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾದಂಬರಿ	
ನಾಲ್ಕು ಸುಂದರಿಯರು	
192 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಕಾದಂಬರಿ	
ಅಮೃತ ಮಂಥನ	
216 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ಶ್ರೀನಿಕ್ರಮರವರ ಕಾದಂಬರಿ	
ನಾಟ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ	
208 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕರವರ ಕಾದಂಬರಿ	
ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ	
208 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2 00

ಮ. ನ. ಮೂರ್ತಿಯವರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ	
ಆರಾಧಿತೆ	
200 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ಮ. ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿಗಳು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ	
ಸುವರ್ಣ ಮೋಹಿನಿ	
200 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ	
ಸ್ತ್ರೀಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರ	
216 ಪುಟಗಳು	2-00

ನಾಡಿಗೆರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾದಂಬರಿ	
ಪ್ರಣಯ ಕೋಲಾಹಲ	
204 ಪುಟಗಳು	ಬೆಲೆ 2-00

ಗೀತಾ ವಿಜನ್ಸೀಸ್-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೨.

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA

SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO. BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY.

FAS

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore City
Publisher—B. N. Gupta

Editor—M Sivaram